

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és Igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 180. szám
1940. augusztus 11., vasárnap

Felolvasó-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

A MI KÖLCSEYNK

Irtai Fischer Aladár

Mert hiszen a miénk, Biharnak Isten adta. Számának a sors juttatta, az egész ország ő maga akart lenni; Arad számára azonban apánk választotta idestova 60 esztendeje. Választhattak volna nagyobb költőt nála, hatásosabb szónokot, ragyogóbb sikereket-ért politikust s mégis azt kell mondanom, hogy valami öntudatlan, jövőt sejtető sugallat készítette őket arra, hogy Kölcseyre essék a választásuk. Olyasmi ez, mint amikor a puszták fia a vak éjben is ösztönösen a helyes irányba vág. Ez a tájékozódási képesség, ez az irányzimat volt a mi krangyalunk a melé ezer éven át, valahányszor a ráncborulást sötét, ségben a lét és nemlét utkereszteződésére állított minket a végzet. Megindultunk s — ha kicsit botorkáltunk is — mindig kijutottunk oda, ahol már a lét derengett. Amikor pedig az elpuhultság és nemörődönység miatt ez az érzékünk eltompult, amikor Istennek velünk való céljai elhomályosodtak bennünk s mi a nagy köz iránti lagymatagságba, önérdek halhászásba, ki-csínyes pártoskásba merültünk, büneink miatt haraggyul Isten keblében s a tatárok nyilát zugatta feletünk, török rabigát rakott a vállunkra, darabokra szagatott Nagy csapások idején aztán mindig föltámadt bennünk az ősi ösztön s meg tudtuk találni a helyes utat.

Hogy apánkat még olyan jelentéktelennek látszó ügyben is mint aminő egy közművelődési egyesület elkeresztelése, valami titkos, a lélek mélyén lappangó erő vezette, azt én az elmúlt időkben sokszorosan éreztem. Kölcsey a maga működésének egyik terén sem volt a magyar múlt legkimagaslóbb alakja, de szel, lemenek gazdag rétegeződése, a neki jutott vagy önként vállalt munkában való teljes és alapos elmerülés, nemcsak költészetében hanem az élet arcvonásának minden pontján szembeszökő magas eszmei elgondolása, harcos kiállása az igazságért szóban, írásban és tettben, a végső következményekig megmaka-csodott elvhiúsága, önkínzó keserűségig fokozódó fajszeretete, mind-mind olyan erények, amelyek miatt példaképe lehet minden magyarnak jó és balsorsban egyaránt. Küzdelmek idején, ha „kánya, kigyó, féreg egyre támad” képzelnél sem lehet nemesebb mintát, jobb tanácsadót nála. Olyan a, mint egy hívős kut, melyből hős bölcsességet, lángos bátorságot, enyhe vizsgáló és szívós kitartást lehet meríteni.

Amikor 150 évvel ezelőtt megszületett, ereiben az ősköztől örökölt sűrű vérbe belevegyültek már azok a mozgékonyabb vérszeitek is, melyeket anyja, Bölöni Ágnes hozott magával az erdélyi hegyekből. Az általános tettrekészséget, az ufrakezdés hallandóságát, lelke tiltakozását a jobbhátság keserves sorsa ellen s a kor szükségleteinek előrelátó megérzését talán csak nek a vérszeiteknek köszönhetjük. Kicsi korában érte a csapás, mely neki átok, nekünk áldás volt, hogy elvesztette félszemét. Megszünt olyan lenni, mint a többi fiú, kiközösítettségét érezte, magába vonult. Ez a magány jellemzi egész további életét. A többi költő talán dísznótáros vacsorán hangoskodott, szüreti mulatságok déval hangulatát habzsolta vendégségben kurjongató, vagy cigánymuzsika mellett sirvavigadt egy csapszékben, aztán hazament, aludt egyet s másnap az ellentét szabálya szerint ódát írt a magányhoz. Kölcsey számára azonban életének a közege volt a magány, abban forrt ki, abban töprengett, termelt, alkotott, abban érlelte eszméit, abban vigadott és sirt, abban vérzett. Egvedül, mindig csak egvedül. Azért is vonatkozott el annyira a való életről, azért is „nem volt közénk való” az ő tisztá irodalmi, közéleti, erkölcsi eszméivel. Eg és föld között ebegett. Olyan volt mint a nagyon magas hegyek ormára hullott hó, mely nem akar sárrá válni. Ezért lehet ő példaképe minden magasba-törekvésnek.

Nemcsak kora halála, élete is azt mutatja, hogy végtelenül érzékeny, finom és törékeny volt. Az élet különböző csomagolásban jelenik meg itt a földön. A struccotjásban is, a fülemületjásban is ott az élet. De a struccotjással akár tekéznél lehetne, a fülemületjás meg egy gyengéd szoritástól is összeroppan az újfajk között. Ha azonban az élet kikél mindkét tojásból, akkor a strucc loholni fog, hogy táplálékot szerezzen; szaladni fog, hogy párját megtalálja s nvargalni fog; ha üldözik: a fülemüle meg telröppen az ágra s kis gégejéből trillázva és csattogva árad ki az öröm, kurrogva és elnyultva szakad ki a bánat. Kölcsey olyan fülemüle volt, akinek a hangkészlete inkább a bánat megszólaltatására volt jó. Adv négyyszer tudta

leírni egy verssorban ezt a szót: sirni, de háromszor Kölcsey is leírta már. Eleme a reménytelenség volt s a szenvedélyben csak a sóvárgásig tudott jutni. A költészetben épp úgy, mint az életben.

Ami keménység volt benne, azzal csak önmagát szoritotta. Amikor megyéje maradi álláspontra helyezkedett, otthagya az országgyűlést, ahol annyi babért aratott. A politikai párfordulásokat gyűlölte. És sohasem tudta volna megnyalni azt a kezet, amely megütötte.

S kemény volt sokszor fajával szemben is. Nem

egyszer vágott bele a magyarság elevejébe, akárhogy is vérzett ettől a vágástól — az ő szíve, ilyen Irgal, matlanok csak azokkal szemben tudunk lenni akikkel nagyon szeretünk, akiket mindenáron meg akarunk gyógyítani. A Zrínyi második énekében Zrínyi a nagyvívó hazáról vitázik a sorssal. A sors kegyetlenül vágja a szemébe: „S másokra vársz, hogy érted vivni fognak?” E sorban csendül össze legerősebben a XVII. század legnagyobb magyarjának lelke a Kölcseyével.

Oh, sokat lehet tanulni Kölcseytől!

Még azt is, hogy félszemmel többet szövel és messzebb lehet látni, mint kettővel.

A főntebbi sorban Zrínyi legjellegzetesebb eszméje támad föl másfélszázad távlatából. Csodálatos a másfél századoknak ez a keringője!

Közvetlen eszmecsere indult Románia és Magyarország között a békés megegyezés érdekében

A tengelyhatalmak „salamoni ítéletéről” cikkeznek a „Süd-Ost-Echo” — Több száz évre szóló érvénnyel kell megteremteni a békés együttműködés létformáit — Ion Gigurtu minisztereink rádióbeszédének elismerő visszhangja

Bárdossy László bucaresti-i magyar követ átnyújtotta Manoilescu külügyminiszternek a magyar kormány emlékiratát

Bucuresti, DNB. A német távirati iroda jelenti, hogy pénteken este BÁRDOSSY László bucaresti-i magyar követ látogatást tett Mihail MANOILESCU külügyminiszternél és átnyújtotta a magyar kormány rövid emlékiratát, amely a magyar javaslatokat tartalmazza.

Raoul Bossy és Victor Cadere meghatalmazott miniszterek királyi kihallgatása

Bucuresti, (Stefani.) Az olasz hivatalos távirati iroda munkatársának jelentését a szombati olaszországi sajtó vezetőhelyen közli arról, hogy Raoul Bossy római román nagykövet, meghatalmazott miniszter, befejezve budapesti küldetését, pénteken visszaérkezett Bucarestbe, hol részletes jelentést tett azokról a megbeszélésekről, amelyeket Teleki Pál gróf magyar kormányelnökkel és Csáky István gróf külügyminiszterrel folytatott. Manoilescu külügyminiszter nélt tett látogatása után a román államfőftől Ójel sége II. Carol király fogadta kihallgatáson. Utána Victor Cadere belgrádi román meghatalmazott minisztert fogadta kihallgatáson az Ural-kodó.

Az olasz sajtó a magyar kormány közvetlen lépésének jelentőségéről

Róma, (Stefani.) Az olasz sajtó megkülönböztetett figyelmet szentel a délkelet-európai kérdések közvetlen uton folyó rendezési tárgyalásainak. Az olasz vezetőlapok hangsúlyozzák annak jövőbeli fontosságát, hogy

a magyar-román és a bolgár-román egyezmények létrejötte mennyire nagyhord erejű eseménye lesz a Dunamedencének e terület jövőbeli fejlődését illetőleg.

A Popolo di Roma külön is hangsúlyozza Bárdossy László bucaresti-i magyar követ pénteki látogatásának jelentőségét a román külügyminiszteriumban. Ez a diplomáciai lépés, — írja az

olasz lap —, hangsúlyozni látszik azt a tényt, hogy

a tárgyalások a két szomszédos és egymásra-utalt ország között nem közvetve hanem közvetlen uton folynak.

a román-magyar viszony jegét tehát a magyar kormány törte meg a közvetlen aianlat átnyújtásával. Az olasz lapok egybehangzóan két-három napon belül új fejlemények prognózisát jelzik.

A „Süd-Ost-Echo” cikke a tengelyhatalmak „salamoni” ítéletéről

Bécsből jelenti a Rador távirati ügynökség: A „Süd-Ost-Echo” című lap Délkelet-európa időszéri kérdéseivel foglalkozik és többek között a következőket írja:

„Ugy látszik, hogy az angol példa, amely szerint a tengely politikájának indokait rendszere sen elferdített módon és rosszakaratúan magyarázzák, ragályos betegség és bekerül az angol garancia által érintett államok vérkeringésébe. Ha Németország s Olaszország kitarthatnak ama elv mellett, hogy a délkelet-európai új elrendezésre nem gyakorolnak nyomást, hanem annak megoldását az érdekelt államokra bízzák, hogy megtalálják a jóérvéstől áthatott kibontakozást, ezt semmi esetre sem lehet erélytelen-ségnek és gyengeségnek tulajdonítani.

Egy ilyen tanács a tengelyhatalmak részéről nem képezheti vita tárgyát és senki sem

használati föl belső harcokban, hogy ezáltal hatalomra jusson.

Az itt-ott mutatkozó védekező lépés, melyet a jó érzés elleni lázadás érzelmé diktál, megérthető, azonban minden politikai jelentőség nélkül való. Ez a kérdés azonban veszélyessé kezd válni abban a pillanatban, amikor nem a hazafiasság spontán visszahatásáról van szó, hanem olyan ténykedésről, amely

idegen célok szolgálatában áll. Ez veszélyes a saját fejlődés és egész Délkelet békéje szempontjából.

„A tengelyhatalmak államférfiai nagyon jól tudják, hogy a délkeleti politikások vállaira nehezedő terhek eléggé súlyosak. Könnyű lenne egy Anglia által garantált és Németország nemzeti legyőzöttes által teremtett ország kívánságait teljesíteni. Azonban a Németország és Olaszország által kívánt megoldás nehezebb, ez azonban

tartós békét és állandó rendet ír elő, amely a jóérzésen és önkéntes megegyezésen alapszik. Emő megoldás révén az e területen élő barátok és ellenfelek arra lesznek indítva, hogy valamennyi kérdést az igazságosság alapján oldják meg és hozzájáruljanak egy gyűlölet és elféjtél nélküli jövő megteremtéséhez.

„Németország saját történelméből tanulta meg, hogy a jelent a jövőbe vetett előrelátás

Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter kihallgatása szombaton az Uralkodó előtt

Bucuresti. Újfélsége főudvarnagyi hivatalának 67. számú jelentése: Újfélsége a király augusztus 10-én munkakihallgatáson fogadta Gi-

Gigurtu miniszterelnök beszédének nagy visszhangja a tengely-államok félhivatalos sajtójában

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Az egész külföldi sajtó Gigurtu Ion miniszterelnöknek a külpolitikai kérdésekkel kapcsolatos megnyilatkozásával foglalkozik a román közvélemény pedig (szívesen tekint fel arra az államférfira aki férilias háttérrel és őszinteséggel ismertette a reális helyzetet, minden titkolódzás vagy köntörfalazás nélkül. A román nép egyeteme ugyanakkor nagy férfiaságról, komolyságról és önmuról tesz tanúságot és ugyanakkor bizonyítja az ország éle tében végbement egészséges rendszerváltozást, amely az őszinteséget és a realitások felismerését állítja a politikai problémák megoldásának szolgálatába. Minden érdeket tényező de ugyanakkor az egész nemzetközi sajtóvélemény visszatükrözi azt a meglepővést, amely a román álláspont megvilágulását kíséri és amely szerint kész igaz önmegtagadással, csekély területi átengedések révén, de ugyanakkor a nemzeti méltóság változatlan megővése mellett az új európai rendet és Európát a részében a tartós, igazi békét és nyugalmat szolgálni.

A tengelyállamok sajtója egyébként ugyanolyan nagy részletességgel foglalkozik Ion Gigurtu miniszterelnök beszédével mint a magyarországi, a bulgáriai, továbbá a jugoszláviai és a török sajtó. A „Dienst aus Deutschland“ Gigurtu román miniszterelnök csütörtök

alapián kell megteremteni. De mint minden nyereséget, egy nagy jövőt sem lehet elérni szenvedés nélkül, ezért a Délkeleten érdekeltek meg kell értsék, hogy

nem lehet szó játszmáról sem revansról, sem pedig egy negyedszázadra meghatározott jövőről, hanem megbékélésről és Európa jövőjének az elkövetkező századokbeli történelmi fejlődéséről van szó.

„A tengelyhatalmak jól tudják, hogy Délkelet átalakítása nem hajtható végre anélkül, hogy bizonyos lázrohámok ne következzenek be. Bár Délkeleten ma sok politikus megnyilatkozása és újságcikkek megjelenése tapasztalható.

ez az elrendezés olyan lesz, mint Salamon király ítélete.

A királyhoz két asszony jött és mindketten ugyanazt a gyermeket maguknak követelték, a király ítélete felfedte az igazságot és egymás mellé helyezte az egyik anyja gyermeke iránti szeretetéből fakadó önmegtagadást és a másiknak hideg számítását.

— Bármint legyen azonban — fejezi be rendkívül érdekes fejtetést a Süd-Ost Echo — egy dolog bizonyos: Németország és Olaszország figyelme nem lesz kisebb akkor, amikor arról lesz szó, hogy véleményvt nyilvánítson a délkeleteurópai béke és a tartós elrendezés érdekében.

gurtu Ion miniszterelnököt és Manoilescu Mihai külügyminisztert.

esti beszédével kapcsolatban a következőket írja:

— „Románia miniszterelnökének rádióbeszédét a német sajtó nagy figyelemmel fogadta, mintegy nyilatkozatot egy olyan államférfi részéről, akinek országa a délkeleteurópai kérdésben rendkívül érdekel, anélkül azonban, hogy Németország sajtója kifejezésre juttatná a Birodalom magatartását ebben a kérdésben. Az a tény, hogy ezt a beszédet a lapok részletesen leközölték, jel arra nézve, hogy

tudomásul veszik Románia azon elhatározását, hogy a meginduló tárgyalásokon a kérdés rendezése érdekében áldozatokat kíván hozni.

— Az a tény, hogy a németországi sajtó tartózkodik minden véleménynyilvánítástól, azt jelenti, hogy úgy Berlinben, mint Romániában azt kívánják, hogy a kérdés: a közvetlenül érdekelte felek a reális lehetőségeken belül megegyezés alapján oldják meg, hogy ezáltal biztosítsák a tartós békét.

A tengelyhatalmak szándékosan kerítették, hogy az érdekelte kormányoknak javaslatokat tegyenek, mert azt akarják, hogy ezek maguktól találják meg a békés megegyezést.

Ha azonban a német lapok részéről bizonyos állásfoglalás mégis tapasztalható ebben a kérdésben, ez a reális buzdítás határára marad és nem hagyja maga után azt a benyomást, hogy a németek egyik, vagy a másik felet előnyben részesítenék. Ebből a magatartásból az is kiválglik, hogy

a tengelyhatalmak a délkeleteurópai kérdés tárgyalásos és azonnali megoldásának szükségességét látják.

Női selyem és c'rna-harlsnyá,

érfi és gyermekharlsnyát, szvettert, bór és c'rnakestyüt, selyem combinét és reformnadrágot legolcsóbban

Bogyónál, Str. Eminescu 1, (Corso-mozi mellett)

A magyarországi sajtó összefoglalója

Budapest. (Rador.) A magyarországi lapok többsége, élén a „Pester Lloyd“ a következő táviratot közli, amelyet a Magyar Távirati Iroda közvetítésével a Stefani-ügynökség továbbított:

— „Ion Gigurtu mérnök, Románia miniszterelnöke, csütörtök este rádióbeszédet mondott, amelynek során többek között kijelentette, hogy a román kormány meggyőződése, miszerint a román nép számára a legjobb politika,

ha Németország és Olaszország mellé áll. A román miniszterelnök kijelentette, hogy a salzburgi és római megbeszélések alkalmával a román kiküldöttek előtt kijelentették azt az óhajt, hogy Románia jusson megegyezésre Magyarország és Bulgáriával. Gigurtu mérnök miniszterelnök hangsúlyozta ezután, hogy Románia kész megállapodásra jutni szomszédaival azon az alapon, hogy a jövőbeni kapcsolatok az igazi barátságra épüljenek.“

Az olasz sajtó elismerése

Rómából jelentik: Az egész olasz sajtó bucaresti tudósítónak jelentése alapján kiemeli Gigurtu miniszterelnök beszédét, amelyben a kormányfő rámutatott arra, hogy Románia külpolitikája mindig megegyezett Németország és a Hármasszövetség politikájával. Az elmúlt világháborúban Románia lelkiismereti kérdés előtt állott, amely konfliktust kézett elő a nemzeti ösztön és a szerződésekből származó kötelezettségek között, anélkül azonban, hogy igyveret Németország ellen irányította volna. A mostani kormány megjelölte az a politikai irányt, melynek következtében Németország és Olaszország mellett van, mert

Románia szempontjából ez a legelőnyösebb politika és csakis ez biztosíthatja a fejlődését és mentheti meg a zsidóság befolyásától. Ez a politika azonban áldozatot követel Románától, hogy ilyen módon Európának, ebben a részében biztosítsák a békét.

A számadatok felsorolása után Gigurtu hangsúlyozta, hogy a megegyezésre két út áll az érdekeltek rendelkezésére: vagy Románia és Magyarország megegyeznek, lemondva a területi követelésekről, vagy pedig a lakosságcserehez folyamodnak, ami Románia részéről kisebb terület átengedését tenné szükségessé (Rador).

„Kirajzolódik a hármag egyezmény lehetősége“

Róma. (Rador.) A „Corriere Diplomatico e Consolare“ hosszú cikket közöl „A Holnap Romániája“ címmel, amelyben Gigurtu mérnök, román miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter németországi és olaszországi utazásával foglalkozik. A lap ismerteti Románia háború utáni külpolitikájának történetét, majd megállapítja, hogy a román vezetőknek nem kis érdekük van az európai újépítésben való együttműködésben, azon történelmi jelentőségű megegyezések csatlakozni, amelyek megvalósítói Hitler kancellár és Mussolini, a Duce. Románia — fejezi be cikkét a lap — bátor és valóságérzeten alapuló politikájában biztosabb és méltóbb jövő alapját fekteti le.

A „Corriere della Sera“ cikket közöl „A Balkán békéjéért“ címmel. A lap megállapítja, hogy azok a tárgyalások, amelyek Románia, Magyarország és Bulgária között folynak, életbevágóan fontosak a Balkán békéje szempontjából és hogy a három kormány erőfeszítéseit rokonszenvvel kell fogadni, munkájuk megkönynyítése érdekében pedig semmiféle jóslásba, mérlegelésbe, vagy tanácsadásba nem szabad becsatlakozni. Igen súlyos tárgyalásokról van szó, nemcsak azért, mert elég súlyos területi kérdésekre vonatkoznak, hanem azért is, mert benne a nemzeti presztízs és eszmény szerepel. A cikkirő megállapítja, hogy a tengely politikájának érdeme, ha ma a három nemes nép közötti egyezmény lehetősége kirajzolódik, amely népek iránt régi és természetes rokonszenvvel viseltetik.

A bolgár sajtó méltatása Gigurtu miniszterelnök beszédéről

Szófiából jelentik: A péntek reggeli bolgár lapok szintén vezető helyen hozzák Gigurtu miniszterelnök beszédét és fényképeket is közölnek. A hivatalos bolgár sajtószerv „Románia és Bulgária“ cím alatt cikket közöl és ebben azt írja, hogy Gigurtu miniszterelnök megegyezésre kíván jutni, hogy ezáltal eltüntesse a Románia és Bulgária közötti ellentétet. A „Slovo“ című lap meglepődését fejezi ki a román miniszterelnök beszéde felett és különösen a román-bolgár viszonyra vonatkozó részt emeli ki.

— A bolgár és román nép — írja többek között a lap — mindig jó viszonyban élt egymással. — jelentette ki a román miniszterelnök. — megértésben és kölcsönös segítségben. A múlt emlékei fűzik egymáshoz a két népet. Elérkezett a pillanat, hogy a két ország közötti még függőben levő kérdéseket végérvényesen rendezzék, hogy ezáltal a jövő számára a jóviszonyt biztosítsák. A bolgár nép örömteli érzéssel fogadta Gigurtu beszédét, mert békében akar élni szomszédaival.

A „Mir“ című lap „Gigurtu beszéde után“ cím alatt vezércikkben foglalkozik a kérdéssel és így ír: Nagyon természetes, hogy a román miniszterelnök beszédével a nemzethez fordult, hogy előkészítse az elkövetkezendő eseményeket. Ennek a beszédnek nemcsak történelmi jelentősége van, hanem ugyanakkor lélektani előkészítés is. A beszéd fő jellegzetességét bölcsesség és a stílus jellemezte. Gigurtu miniszterelnök akinek államférfiai képességeiben senki sem kételkedik, csütörtök esti beszédében azok előtt, akik őt közelebbről nem ismerik, úgy mutatkozott be, mint az új idők egyik államférfia, vagyis mint egy valóságlátó, aki nem fél az igazságtól. Számos bölcs megállapítás mellett, a melyeket beszédében érintett, azt is kifejezésre juttatta, hogy a román nép a békét akarja.

A „Vecser“ című hivatalos újság Pancseff tollából a következőket írja: Nekünk bolgároknak, Gigurtu minapi beszéde több szempontból is jelentőséggel bír. A legfontosabb azonban az a szempont, amely Románia és Bulgária viszonyában a béke és a két nép közötti megértésre vonatkozik. (Rador.)

Bulgária és a tengerszorosok kérdése

A Neue Zürcher Zeitung szófiat jelentése szerint a tengelyhatalmak egy idő óta Bulgáriát előkészítik arra, hogy a tengerszorosok kérdésében új rendszernek kell kialakulnia. Ezek a körök azt a véleményüket hangoztatják, hogy a tengerszorosokat nemzetközi bizottságnak kell ellenőriznie. Ez esetben, helvesebben ennek az elvnek kimondása esetén a Boszporusz, a Márvány-tenger és Dardanellák török felségior alatt maradnának ugyan, de e vizeket és szorosokat nemzetközileg ellenőriznék. Ez a megol-

ás — mondják ugyanezek a körök — Oroszország érdekében áll. Mivel e körök jól tudják, hogy e szorosok nemzetközi felügyelet alá való helyezése szétrombolná az orosz politikának e fontos nemzetközi utakra vonatkozó kizárólagos szuverenitási vágyát, azt hangoztatják, hogy a Szovjetunióknak igénye lehet szabad tengeri kijáráshoz és ebben az összefüggésben a Perzsa-öbölre utalnak már csak azért is, mert a Fekete-tenger és a Földközi-tenger — mondják — tulajdonképpen zárt tengerek.

E propaganda célját illetőleg bolgár politikai körök nem ringatják magukat ábrándokban. A cél, amit ezuton el akarnak érni, világos. A tengelyhatalmak célja az, hogy a Szovjetunióknak a Perzsa-öböl felé való irányításával az

orosz politikát eltérítsék a Balkántól. Ilyenformán Németország és Olaszország szabadkezettel nyerne Délkelet Európában és arra is számíthatna, hogy a brit és orosz érdekek a Perzsa-öböl és az Indiai-óceán kérdésében összeütközhetnek. Ezekkel az elképzelésekkel szemben Szófiában arra hivatkoznak, hogy a Szovjetunió aligha mond le délkelet európai beleszóvási jogáról. Inkább minden jel arra mutat, hogy a szovjet orosz kormány a Nagy Péter és a későbbi orosz cárok által kijelölt utról most már nem akar letérni. Egyébként a Szovjetunió biztonságának szempontjait tekintve, aligha járul hozzá ahhoz, hogy e tengerszorosokon át a hatalmak szabadon áthajózhassanak.

A bucaresti-i sajtó higgadt állásfoglalásából

Iorga professzor cikke a „népek vakságáról“

A „Neamul Romanesc“-ben Iorga professzor írja:

— „Milyen vakok, Istenem, a népek ebben a pillanatban! Pedig csak egy gondolatuk kellene legyen: Elve őrizzék meg magukat s mentől sértetlenebbek maradjanak! E célból a legjobb viszonyra volna szükség a szomszédokkal, mert őket is hasonló veszély fenyegeti. De nem így van. Mindent megtesznek, hogy ne legyen megvalósítható a kölcsönös segítség, holott mind egyik számára út majd az óra, melyet valamilyen nyien együtt meg tudnának akadályozni. Vannak, akik olyan teóriákkal kezdenek elő, melyek sem a múlttal, sem sajátmaguk lelki alkataival össze nem egyeztethetők. Mások a múlt emlékeitől nem tudnak szabadulni. „Judi-

ter meglomondtja előbb azokat, akiket el akar pusztítani“ — mondja a régi latin közmondás. Mennyire élnek ma is a pogány világ kíméletlen istenei.“

Olcson vásárolhat nyári cipőket

augusztus 25-ig, 10% engedménnyel

MENCZER

oipórárbázában,
Str. METIANU 4

J. Paleologu:

„Nem lehetetlen a Magyarországgal folyó tárgyalások kedvező befejezése“

J. Paleologu, a „Romania“ külpolitikai szerkesztője cikket írt „A tegnap, ma és holnap Romániaja I. Gurgutu miniszterelnök beszédének megvilágításában.“ Cikkében Paleologu többek között a következőket írja:

— A kialakulóban lévő valóságok megértésében és a vállalt kötelezettségeknek, valamint a szomszédokkal szembeni megértő magatartásnak megfelelően, Románia — az obersalzburgi és római megbeszélések után — érintkezésbe lépett a bolgár és a magyar kormány képviselőivel.

Paleologu a Bulgáriával folyó tárgyalásokkal kapcsolatban megállapítja, hogy azok kedvező mederben haladnak, majd pedig így folytatja:

— Magyarországgal hasonló jellegű tárgyalásokat kezdeményeztünk. Ezek mindenestre nagyobb nehézségeket mutatnak, mint a déli szomszédainkkal folyó tárgyalások. A Magyarországgal folyó tárgyalások kedvező befejezése nem lehetetlen. Ezeknek a tárgyalásoknak során, talán még inkább, mint a Bulgáriával folyó tárgyalásokon szükség van a tények világos felismerésére, az arány érzetére, valamint a mértékletességre, amelyek egyedül alkalmasak arra, hogy szomszédos népek között létrejövő meggyezéseknek maradandóságot biztosítsanak.

— Ha a múlt el is választ bennünket Magyarországtól, a jövő közelre hozhat egymáshoz, mindkét nép hasznára.

— Ilyen megvilágításban kell magyaráznunk és értelmeznünk Gurgutu miniszterelnök csütörtöki világos öszinteségű beszédét. A miniszterelnök Románia utóbbi években folytatott nemzetközi politikájának egy árny, mint fényoldalait megvilágította, nem kísérelte meg retorikai eszközökkel az előbbieket enyhítését és kért jóváhagyást az utóbbiakra, Románia, amely szervesen összefüggött azon múlt emlékeivel, a melyben a központi hatalmak segítségével lett modern és civilizált állam, egy pillanatra sem felejtette el, hogy mivel tartozott és tartozik Németországnak. Az 1916—18. évi háború nem Németország és Románia közötti háború volt, mert csak a nemzetközi politikai helyzet végzetes alakulása, amelyben lehetőségét láttuk nemzeti eszményeink megvalósításának, készítette arra, hogy az ellenséges táborba kerüljünk. Azóta és különösen a németországi nemzeti szocialista rendszer uralomra jutása óta, Románia megkereste és megtalálta a Berlinhez való közeledés útját. Ez még 1935-ben történt, ahogyan azt Gurgutu miniszterelnök is leszögezte. Abban a konfliktusban pedig — amely előjátéka a Róma—Berlin tengeri általi tervezett új európai rendszer kialakulásának — és amely befejezés útján van a demokráta-kozmo-

polita és nemzeti-faji elvek között, Románia már kezdettől fogva leszögezte és megőrizte semlegességét, amelyet inkább földrajzi, mint politikai helyzete szabott meg számára. Az a gazda-

Egyrészt készpénzben, másrészt állampapírokban fizeti ki a posta a régi magyar betéteseit

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: A magyarországi rádióállomások kommentálják a román postatakarékpénztárnak azt az elhatározását, hogy a postatakarékpénztár betéteket Románia állampapírokban fizeti vissza az érdekelt betéteseknek. Erre vonatkozólag a bucaresti rádió a következő hivatalos megjegyzéseket fűzi: Magyarországnak az utódállamok számára a Magyarországon maradt betétek és hasonló értékek fejében nagy összegeket kellett kifizetnie. Románjának 131 millió 599 ezer 475 koronányi összeg volt megállapítva a román postavezetőség megállapítása szerint a magyar állam lefizetett 91 millió 485 ezer 140 koronát a magyar Postatakarékpénztár után. Ebből az

összezből 43 millió koronát készpénzben, míg 48 millió 485 ezer 140 koronát magyar járadékpapírokban. A román postatakarékpénztár kérésére a román pénzügyminisztérium 1940. májusáig ezeket a magyar állampapírokat román állampapírokká váltotta át. Az átváltások 2 korona: 1 lei alapon történtek. A román postatakarékpénztár az itteni magyar postatakarékbetétek hitelezőinek követeléseit ugyancsak egyrészt készpénzben, míg másrészt állampapírokban fogja kiegyenlíteni, ugyanúgy, ahogyan azt a magyar állam teette, tehát a magyar posta az állampapírt romániai betevői követeléseikért a jövőben részben készpénz, részben állampapírokat fog, nak kapni.

A közigazgatási tábla elvi jelentőségű döntése

egy visszautasított kikeresztelkedési bejelentés megfélebbezése ügyében

Bucurestiből jelentik: Érdekes és időszerű ügyet tárgyalt a napokban a bucaresti-i közigazgatási tábla szüneti tanácsa. Az ügyben egy zsidóvallású egyénnek keresztény hitre való áttérése körüli bonyodalmak szerepeltek, amennyiben Gonda István kézdívisárhelyi lakos vallásváltoztatására irányuló beadványának elutasítását bíróság elé vitte. Gonda István — amint az ügyről beszámoló bucaresti-i lapok írják — zsidó vallású egyén bejelentette a kézdívisárhelyi anyakönyvi hivatalban, hogy át kíván térni a református vallásra. Miután az ezirányú bejelentésről az anyakönyvi hivatal az előírásoknak megfelelő jegyzőkönyvet készített, a prefekturáról átirat érkezett a városvezetőséghez, amely szerint felsőbb rendelkezés értelmében, zsidó vallású személyek nem térhetnek át kereszt-

tény vallásra.

Az átirat alapján azután az anyakönyvi hivatal megsemmisítette az áttérésről szóló jegyzőkönyvet. Gonda István erre keresettel fordult a közigazgatási táblához, itt azonban ezt, mint tárgytalan elutasították, azzal a megokolással, hogy a vallásiügyi miniszter határozata után, amellyel megtiltja a mózes-vallású hithez tartozók megkeresztelését. Gonda keresete tárgytalan, miután ha a vallásváltoztatásról szóló nyilatkozatot nem követheti az egyházi keresztelés, a vallásváltoztatás nem történhetik meg. Másrészt a közigazgatási tábla figyelembe vette, hogy a vallásváltoztatásról szóló jegyzőkönyv készítésénél alakulási hibák történtek, miután a bejelentés alkalmával Gonda István nem mutatott be bizonyos iratokat.

URANIA: Nagyjáték színháza. Tel.: 12-32.

MA: Mindent a szerelemért d. a. 11.30-kor matiné o. u. o. helyarakkal. Ha el akarja felejteni buját, baját, okvetlen nézze meg.

3, 6, 9.10

I. DICK POWEL és ANITA LOUISE
könyvekig kacagató, zenés, vígjátékát:

Mindent a szerelemért

II. WALLACE BEERY

Izgalmas kalandor cowboy-filmje, az Arizonai lenevad

465. legújabb UFA hirdető

Törvény, amit a kor követel
Gazdaságosság
 a drága világban
Famegtakarítás 60%-ig. Már egy hónap alatt
 visszatizedi befektetését az
IGNIS (szab. hej.)
 kályhabetét

Képeskönyv Frint Lajos életéről (3)

Isten országának építőmestere

Írta: Nagy Zoltán

arad-temesvári unitárius lelkész

1938 őszén mutattak be a főpásztornak. A huszonöt éves, frissen kinevezett lelkészt, kire most bízták az első gyülekezetet, a kilenc évtizedet látott, őszfejú egyházépítőnek, a gyülekezetek atyjának. Lámpalázzal, nem egészen biztos kézzel nyitottam be a lutheránus egyház hivatalának aítaiát. Azt vártam, hogy az aító mögött találni fogok egy, méltóságában megközelíthetetlenül magasan álló egyházfőt és ime egy mosolygó, melegséget sugárzó szempár fogadott. Mikor a kezét nyújtotta — és ahogyan nyújtotta, — már otthon éreztem magamat. Nem volt ő e pillanatban más, mint lelkésztárs, aki szolgatársát fogadja.

Felelthetetlen emlék marad számomra az az első, rövid félóra. Már két esztendeje annak, hogy megadta nekem az Isten, hogy Frint Lajos főpásztornal találkozhattam, de személynének eleven, élő varázsa alól nem tudok szabadulni. Mintha most is érezném a melegséget, mely személve körül engem is átjárt. Oly diadalmas derűt, mely arcáról, szeméből sugárzott, sehol eddig, sohasem tapasztaltam. Éreztem, hogy ennek a nagy életnek legnagyobb áldása az volt, hogy mosolyt viiven magával mindenhova, amerre megfordult. Ha egy szempár ilyen napsugaras derűt és fényt sugároz ebben az életkorban; kilenc évtized leforgása alatt hánvszor derítette fel vele érintkező embersziveket!... Gyönyörű lecke volt. Megtanultam akkor: a ma emberének mosolyra van szüksége. Meg kell tanítani az embereket mosolyogni! De úgy, hogy a derűt én szolgáltsam, a lelkész.

— És az ősz főpásztor beszélni kezdett. Isten egyházának kell megmenteni a békéjéből, nyugalmából kiűzött emberiséget. Nem a felekezeteknek, — jelszavainkkal és dogmáikkal, — hanem Isten egyházának. Az „egy akol és egy pásztor“ hiva volt a legideálisabb formában. Frint Lajos érintetlenül, felette állt minden felekezeti vetélkedésnek. Sok, papnak készülő ifju élvezetet talál az egyháztörténelem tanulásánál az elfajult, elvakult nézetkülönbségi és dogmái harcokban, de ő csak átlapozott ezeken a részeken — mondotta. — Inkább a szeretetet kereste, minden idők gyűlöletének áthidalóját.

Édesapja segítette őt abban, — mondotta más alkalommal a főpásztor, — hogy a tisztánlátást és tisztán-érzést ezekben a körülményekben megszerezze. Megható volt hallgatni őt, amint lelkész-atyjának tanácsairól és róla gyakorolt lelki hatásáról emlékezett. — „Fiam, Isten országának vagyunk építőmunkásai mindvégig... És Frint Lajos Isten országának építőmunkásává lett. Sokszor hirdette Isten beszédét más felekezetek hallékai-ban és nem volt más egyház papja, akitől megtagadta volna saját szószerét.

Ritka, de mindig bensőséges élményt-jelentő találkozásaink során, még sokat mondott a mai emberről, ahogyan azt ő látja 65 éves lelkészi munkája távlatából. Nincsenek „nehéz idők“, — mondotta, — csak „nehéz lelki emberek“. Nekünk lelkészeknek az a feladatunk, hogy könnyítsünk a nehéz lelkeken.

Határtalan és kimeríthetetlen derűlátás!... Nehézségeket legyőző, törhetetlen akarat!... Ezekből tevődött össze az ő lelkisége és jött létre halhatatlan munkája.

Frint Lajos főpásztorról mélyszéges kegyelettel emlékeznek az aradi és a temesvári unitáriusok. Az unitáriusok az Aradra és Temesvárra költözött székelyek által váltak is-

mertekké ebben a két egymás melletti nagy városban. Ezelőtt két évvel, amikor fekete fellegek kezdték beborítani Európa egét és az emberek lelkeit, amikor az egvén számára az imádság mindennapi kenyer szűkségét jelentette, Frint Lajos megnyitotta templomának aítait az otthont és elmélyvedést kereső unitárius magyarok előtt. Jóságának, felekezeten felülállásának, megértésének, emberszeretetének gyümölcseit élveztuk akkor, midőn megadott gyülekezeteinknek az alkalom, hogy főpásztori szószeréről unitárius istentiszteletet és prédikációt hallgassanak addig, amíg az idők meghozzák, hogy saját templomában imádkozhassanak az egy igaz Istenhez.

Frint Lajost úgy ismerték, mint az ifjuság nagy barátját. Leginkább azok ismerték őt, akik már ifju korában barátságot kötöttek vele. Együtt élt és együtt érzett az ifjusággal. Határtalan örömet szerzett az unitárius ifjuságnak és gyermekeknek is, amidőn rendelkezésükre bocsátotta, vasárnapi iskolázás céljaira, az evangélikus egyház tanácstermét. Az ő vendégei voltak a kicsinvek...

Az a két rövid esztendő, amíg a főpásztort hallgattam és megismerhettem, természetesen nem elég ahhoz, hogy teljes arcképet készítsék képeskönyvébe, ám az igazi nagyság arányait és szépségeit a leggyöngébb vázlat is érzékeltetheti, ha igazak és lélekből fakadnak a vonalai.

Hatályon kívül helyezte a belügyminiszterium az aradi rádió-tilalmi rendelkezéseket

Szükséges azonban, hogy a rádió-készülékek használata zárt ajtók és ablakok mellett történjék

A közelmúltban a belügyminiszterium rendeletileg eltávolította a külföldi rádióállomások hallgatását. Ebben az ügyben az aradi rádiókövetőszolgálat intervenált a belügyminiszternél, amelynek eredményeként a tiltó rendelkezést a miniszterium hatályon kívül helyezte és megengedte bár mely külföldi leadóállomás hallgatását. Természetesen ez zárt ablakok mellett történhetik, hogy a szomszédok nyugalmát ne zavarják.

„Nincs szó újabb nyugdíjcsökkentésről“

Dr. Bartha Ignác képviselő közérdekű felvilágosításai a nyugdíjasok időszerű kérdéseiről

Kolozsvárról jelentik: A nyugdíjasok körében nagy a nyugtalanság amiatt, hogy a pénzügyigazgatóság a december óta levont nyugdíjilletményeket még nem térítette vissza és amiatt, hogy hire jár újabb nyugdíjcsökkentésnek.

A nyugdíjkérdésről dr. Bartha Ignác országgyűlési képviselő a legalaposabb ismerője és így tőle kértünk felvilágosítást arról, hogy miért késik a levont nyugdíjak visszatérítése és mi igaz abból, hogy a kincstár a nyugdíjak újabb csökkentésére készül?

— A nyugdíjak csökkentését — mondotta dr. Bartha képviselő — az elmúlt év decemberében a törvény téves értelmezése folytán hajtotta végre a központi nyugdíjpénztár. A nyugdíjlevonások miatt annakidei interpellációt jelentettem be a parlamentben. Felszólalásom, valamint személyes közbenjárásom eredményeként

a nyugdíjpénztár rendelkezését vissza is vontam és visszaállította a régi nyugdíjakat.

Sikerült keresztül vinnem azt is, hogy a bucaresti-i nyugdíjpénztár visszamenőleg térítse vissza a levont illetményeket. Ez év áprilisában a nyugdíjasok már levonás nélkül kapták meg járandóságukat. Igaz ugyan, hogy 4-5 esetben utólag felülvizsgálta a nyugdíjakat és mivel azoknál vastag számbeli tévedéseket állapított meg, ezeknél bizonyos levonásokat eszközölt, de az elszámítás minden egyes

esetben a régi maradt.

— A nyugdíjasok körében idegességet keltett, hogy Bucarestből nem fizették ki még a levont nyugdíjkülönbözetet, holott errenézve határozott ígéretet kaptam. Utánajártam a késedelem okának és megállapítottam, hogy a nyugdíjpénztár előbb bekérte a pénzügyigazgatóságtól a levont nyugdíjkülönbözetre vonatkozó adatokat és emiatt nem történt meg a kifizetés.

A nyugdíjpénztár most már meg is kapta ezeket az adatokat és ennek alapján már megtörtént az illetménykülönbözetek kifizetése.

— A nyugdíjasok egy része már meg is kapta járandóságát, más részük viszont még nem. Ennek az az oka, hogy a pénzügyigazgatóságnál a nyugdíjvisszatérítésre szolgáló hitel kimerült. Közbenjárás történt abban az irányban, hogy az illetmények kifizetésére megfelelő hitel álljon a pénzügyigazgatóság rendelkezésére.

— Hangsúlyoznom kell, hogy nincs szó újabb nyugdíjcsökkentésről, mint ahogy ezt egyesek tudni vélik.

Minden nyugdíjas ezután is a régi illetményeit fogja kapni. Ami az 1932-ben történt nyugdíjlevonásokat illeti — fejezte be nyilatkozatát dr. Bartha képviselő — arra vonatkozólag külön akció van folyamatban. Remélem, hogy sikerülni fog az illetékeseket meggyőzni a korábbi nyugdíjlevonások jogtalanságáról és a nyugdíjasok a törvényben megszabott illetményeket kaphatják kézhez.

CORSO nyáron is a legnagyobb slágereket hozza.

11.30 mérs., 3, 5, 7.15, 9.30 kor

I. **ALOMA** Dorothy
 Lamour

II. **Az alvilág réme** Akim Tamiroff,
 Clair Trevor

465. szám a legújabb UFA hirtadó

Világrész, amelynek csak egyetlen országa független

30.000.000 négyzetkilométernyi területből és 152.000.000 lakosból mindössze 100.000 négyzetkilométer és 2.500.000 nem tartozik európai országok uralma alá — Ötven esztendő alatt tökéletesen gyarmatosították a „sötét földrészt” és úgy feosztották az európai országok között, hogy egyetlen gyarmattá változott — Az afrikai nyersanyagkészletek szerepe

Gazdasági szempontok a háboruban és háborus szempontok a világgazdaságban

Nagybritannia és Olaszország között a háboru színhelye a Földközi-tenger és Afrika, ez a gyarmatföldrész, amelynek megszerzéséért már annyi vér folyt és amely nem várhat mást ettől a háborútól sem — akárcsak az 1914—1918 évi háborútól. — mint azt, hogy gazdát cserélj. Ezt a világrészt, amelyet először a németek neveztek még ma is „sötét földrésznél”. 1850 előtt még alig ismerte a világ, de mindössze 50 esztendő telergása alatt — az afrikai gyarmatokért való túlekedés korszaka volt ez. — sikerült a különböző európai országok színeire átfesteni Afrika térképét, úgy, hogy az egész, több, mint 30.000.000 négyzetkilométernyi területen ma már mindössze egyetlen, úgynevezett független ország húzódik meg szerényen.

Az Európa szomszédságában levő földrész hatalmas nyersanyagtárház, bár csak bizonyos vonatkozásokban jelentős készleteket, más tekintetben hiányoznak, ugyancsak nagyon fontos nyersanyagok. Ásványi kincsekben általában szegény ez a világrész, hiányzik a vas és a szén, viszont foszfát, gyémánt és aranytermelése jelentős. Felvevőképesség szempontjából ezidőszereint nem képvisel nagy lehetőségeket Afrika inkább más piacokra dolgozó ipari államok olcsó termelői költségének alapjaként jöhet számításba. Eppen ezért az Afrikáért folyó küzdelem végeredményében elsősorban azt dönti majd el, ki lesz az ur a világpiacon, ahol az Afrikából származó készletekből feldolgozott termelvényekkel biztosítható a fennsőbbég.

152.000.000 ember — Európa szolgálatában

Vastag köteteket lehetne összeírni arról a kalandorregény sorozatról, amely Afrika „felfedezésének” történetét jelenti. Felfedezők, újjágyökörök, tudósok, kalandorok, mindenre elszánt kereskedők és vadászók árasztották el a XIX. század közepétől a nemzetközi érdeklődés középpontjába került földrészt, amelynek belső vidékeit a kiskorúság állapotában találták. A gyarmatosítás korlátlan lehetőségeit csak az egy mással való hatalmi vetélkedések akadályozták. A nagyhatalmak valóságban versenyt futottak egy-egy földrészeért és bizony az afrikai foglalások többibben csaknem európai háborút idéztek fel. Nyilvánvaló volt, hogy azok az ipari országok, amelyek az állandóan bővülő világpiacon ki akarják használni és lehetőleg nagy darab hasznot akarnak kanyarítani maguknak a közlekedés szinte varázslatos fejlődésével növekvő lehetőségekből, azoknak olcsó nyersanyagkészletekről, dus utánpótlási területekről és itt, ezeken olcsó munkaadókról kell gondoskodniok. Mert a közlekedési

lehetőségek nemcsak az egyes piacokat tárták fel a távolieső termelőhelyek számára, hanem ugyanakkor távolieső termelő-országokat versenytársakká tettek olyan területek ellátása tekintetében, amely területek felett egyiküknek sem állott módjában fegyveres hatalmat gyakorolni, tehát a szabadverseny törvényei érvényesültek.

Ez a versenyfutás eredményezte azután, hogy 1900-ra, tehát a századforduló idején, már egész Afrikát felosztották. Egyenes vonalak mutatták a térképen, hogy az európai hatalmak mesterséges és így tulajdonképpen csak papíron létező határokkal feldarabolták egymás között egy földrészt és ezzel Afrika egész népességét Európa szolgálatába állították. Ma a 30.000.000 négyzetkilométernyi területet meghaladó földrész 152.000.000 lakosa szolgálja az európai érdekeket, a következő földrajzi és politikai felosztás szerint:

Angol érdeklőség (beleértve Egyiptomot is, amelynek kapcsolatai a brit birodalomhoz ismeretesebbek)	10.945.000 négyzetkilométer	76.200.000 lakos
Francia érdeklőség	10.919.000 négyzetkilométer	41.500.000 lakos
Belga érdeklőség	2.438.000 négyzetkilométer	14.500.000 lakos
Olasz érdeklőség (Abessziáival együtt)	3.482.000 négyzetkilométer	8.500.000 lakos
Portugál érdeklőség	2.059.000 négyzetkilométer	7.900.000 lakos
Spanyol érdeklőség	333.000 négyzetkilométer	1.000.000 lakos
Afrika egyetlen, úgynevezett független országa, Libéria	100.000 négyzetkilométer	2.500.000 lakos
Az itt vázolt jelenlegi helyzet részben 1918 óta áll fenn, azelőtt némi eltérést mutatott a gyarmatosítás, amennyiben Németország összesen 2.419.000 négyzetkilométernyi területet birtokolt. 13.349.000 lakossal, a következő felosztás szerint:		
Togo	86.000 négyzetkilométer	1.112.000 lakos
Kamerun	507.000 négyzetkilométer	3.215.000 lakos
Tanganyika	950.000 négyzetkilométer	5.117.500 lakos
Német-Nyugat-Afrika	823.000 négyzetkilométer	360.000 lakos
Ruanda és Urundi	53.000 négyzetkilométer	3.515.000 lakos

Ezek az adatok különben a volt német gyarmatok jelenlegi népességszámát tüntetik fel. Népességügyi megbízás alapján a következőképpen oszlik meg ezidőszereint a német gyarmatok feletti uralom: Brit fennhatóság: Togo 34.000 km², 319.000 lélek. Nyugat-Kamerun 88.000 km², 826.000 lélek. Tanganyika 950.000 km², 5.147.000 lélek. Délnyugat-Afrika 823.000 km², 360.000 lélek. Francia fennhatóság alatt: Kelet-Togo 52.000 km², 763.000 lélek. Kelet-Kamerun 419.000 km², 2.389.000 lélek. Belga fennhatóság alatt: Ruanda és Urundi 53.000 km², 3.515.000 lakos.

2.030.000.000 márka értékű kivitel — 2.500.000.000 márka értékű bevétel . . .

Afrika gazdaságpolitikai jelentősége nyersanyagszállítás tekintetében általánosságban elsőrendű fontosságú, felvevőpiac viszonylatban pedig földrajzilag változik. Az Európával közelebbi műveltségi- és gazdasági vonatkozásokba került országok — mint például Egyiptom, Délafrikai Államszövetség, Algéria, Tunisz, — bevétele meghaladja a kivitelt, a földrész többi részében viszont az árukiszállítás meghaladja az árufelvételt. Egész Afrika bevétele átlagban mintegy tízmilliárd márkával marad a kivitel mögött, holott a helyzet az, hogy amíg az afrikai eredetű áruk értéke természetesen alacsony árszintű, — a gyarmatpolitika előnye ez. — addig az afrikai országoknak szállított készítmények árát megfelelő árszintű terheléssel, vagyis a kivitel végeredményében sokkal nagyobb valódi értéket képvisel, mint az Afrika, szükségleteinek ellátására ideszállított árucikkek.

A gyarmatvilágrész legjobb gazdaságát növénynevelés jelenti, Gummi és gyapot, valamint, cukornádter-

melése világviszonylatban is elsőrendű s jelentősebb országainak fontosabb terményei a következő mennyiségű átlaghozamot adják:

Tengeri	150.000.000 mázsa
Buza	60.000.000 mázsa
Rizs	11.000.000 mázsa
Nádcsukor	74.900.000 mázsa
Gyapot	12.300.000 mázsa
Citrom	2.000.000 mázsa
Kávé	800.000 mázsa
Bor	25.000.000 hektó
Mandarin	3.000.000 mázsa
Árpa	52.000.000 mázsa
Zab	4.500.000 mázsa
Olajbogyó	1.700.000 mázsa
Dohány	1.000.000 mázsa

Ezenkívül nagy gazdasági jelentőségű egyéb termékek közül említésre méltók a foszfátok (1.000.000 tonna) a gyapjú (2.500.000 mázsa), aranytermelése 11.700.000 uncia (világtermelés 36 millió uncia). Ásványolajtermelése mindössze tízmillió tonna körül. Azt hogy az afrikai gummitermelés mit jelent az európai ipari országok számára, nem kell külön hangsúlyoznunk, az is kétségtelen, hogy a szomszéd földrészt jelentős felvevő piaccá fejleszthetik még az érdekelt országok, azonban ehhez olyan hallatlan árszintű bevételek szükségesek, hogy — ha figyelembe vesszük

TESTA

A legjobb idegcsillapító

az igények növekedésével emelkedő nyersanyagtermelési költségeket is — nem valószínű, miszerint egyhárom sor kerülne Afrika gazdaságpolitikai jelentőségének ilyenirányú növekedésére.

Afrika hadászati jelentősége katonai és gazdasági tekintetben

Egész Afrikában talán a legjelentősebb ország az egyetlen „független” köztársaság: Libéria. Forró éghajlat, mozsaras partvidék, általában kedvezőtlen körülmények jellemzik ezt az országot és magyarázzák meg talán, hogy valahogyan kivülmaradhatott a nagy osztozkodáson, Libériának még vannak ismeretlen, fel nem kutatott részeit is. Am nyilván az összes kedvezőtlen körülmények mellett sem kerülhette volna el sorsát, ha a felszabadult rabszolgák eme telepelt az USA nem gyakorolna bizonyos felügyeletet.

Az, hogy ki, vagy kik uralkodnak Afrikában, nemcsak mint nyersanyagbeszerzési és áruelhelyezési lehetőség bír jelentőséggel, hanem további viszonylatokban is sokat jelent. Afrika birtoklása, megfelelő európai vonatkozások esetén, a Földközi-tenger feletti uralmat is biztosítja, már pedig erről tudjuk, hogy a világgazdaság egyik legfontosabb úttere. A Suez-csatorna a Vörös-tenger nélkülözhetetlen néidául a brit világbirodalom békebeli termelése számára. Az Afrika feletti uralom harcászati helyzetbiztosíték, ez természetesen nem csupán katonai, hanem gazdaságpolitikai szempontból is értendő. Annak, aki a megfelelő hadászati támaszpontok megszerzésével el tudja vágni a termelési versenytárs utánpótlási és elhelyezési útját s helyzetét katonailag megerősíteni meg is tudja védeni és tartani, ezek a támaszpontok a piacon való árfensőbbéget is jelentik, amit a most hadbanálló ellenfelek egyaránt jól tudnak s nem tölöz az, aki azt állítja, hogy a Földközi-tengeren történelmi fontosságú mérközés pontakozik ki Nagybritannia ezidőszereint az afrikai támaszpontok birtokában harcol, bár Franciaország vereségével lényegében felborult az 1918. utáni afrikai egyensúly. Olaszország éppen ezeket a pontokat támadja és a háború utáni holnap kiakulálásának minden esetre szerves alkotórészét képezi majd az afrikai egyensúlyhelyzet újbóli megteremtése és a fontos hadászati támaszpontok felosztása. (— —)

A jugoszláv radikális közösségi szervezet állást foglalt az új társadalmi és gazdasági berendezkedés mellett

Erelyes intézkedéseket léptetnek életbe a szabadkőművesség megtörésére.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv radikális közösségi munkaszervezet, amelynek Cvetkovic miniszterelnök az elnöke, esztörtökön, tartott központi ülésén Jugoszlávia jövő politikai berendezkedése szempontjából nagyfontosságú határozatot hozott. Határozottan állást foglalt az állam új társadalmi és gazdasági berendezkedése mellett és felkérte elnököt, a miniszterelnököt, hogy a szükséges újításokat a legnagyobb eréllyel valósítsa meg. A határozati javaslat követeli azt is, hogy a kormány tegyen erélves intézkedéseket a szabadkőművesség megtörésére és bányon elerélvesen a kormányintézkedések akadályozóival. Ezek a személvek — mondja az elfogadott határozati javaslat — még ma is jelentékeny helyet foglalnak el a minisztériumokban, a különböző állami hivatalokban, a nagy bankokban és minden jelentős társadalmi és művelődési egyesületben.

FORUM névén is nagy filmeket játszik.

Ma szenzációs kettős műsor!

I. Az oxfordi diák. Robert Taylor és Maureen O'Sullivan-al.

II. A karnevál királynője. Sonja Henle és Richard Grenel

UJ UFA-híradónk főbb tartalma: A német lakosság visszatér Merz'gbe, amely ki lett írítva a háború tarmára, Hitler kancellar bszede a Kroll Operában, amelyben az utolsó felhívást intézi Angliához. Berlinben fogadják a francia Irontról visszűrt met katonaságot stb., stb.

A szünetben fellép az ARISSON TRIO szenzációs a robotaszámokkal! — Előadások: 7.30 és 9.45-kor 11.30, 3 és 5 órakor: A SING-SING FOGLYA és a Karnevál királynője.

ARADI KÖZLÖNY

Címlet: 1-42. Magyarországi KÖZLÖNY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre... 840 lei // Negyedévre 210 lei
Hónapról-hónapra... 420 // Hgy hónapra 70

A mesemondó Nagypapó

Egyet dobban a szív amidőn reá gondolunk, mi az erdélyi gyerekek... akik akkor... is esztendővel ezélt... halálát sirattuk.

Éleg nekem a tudat... mondotta egyszer, amidőn családi körben a névnapját ünnevelték... hogy százal több könyvet írtam kétezer jät üttem és hat gyermeke; neveltem tel, sokézer gyermekelvasom...

Ebben a mondathban benne van az ő élete... a százal több könyv; a mesék szilpompás, ragyogó világa... ahol a gonosz, a zöld sárkány elhull a ló, a tündérszép bátor királyfi becsület lángjában edzett pallosa alatt... És a lák!... amelynek szeretetét belecitolta minden gyereklelkébe...

A mesemondó nagypapó szilpompás szavainak szépsége nemredékek lelkét ringatta... Hosszu élete során mindig hiúzke volt arra, hogy a harmadik, söt megvedik... a lőzedei atléző "unokái" is vannak, akik az élet küzdelmeiben sem felejtették el és mindig erőt merítettek az egykor oly sok gyönyörűséget nyújtó mesévilágba...

(n. t.)

Megérkezett a Bahama-szigetekre a windsori hercegi pár. Newyork. (Rador). A windsori hercegi pár megérkezett a Bahama-szigetekre, ahol a hatóságok felei fogadták őket. A jelentést a Stefani-ügynökség hermidai kirendeltsége adta le a London Gazette... jenteken este a következő hivatalos közleményt hozta nyilvánosságra: Az uralkodó a windsori herceget Bahama sziget kormányzójává és parancsnokává kinevezte. (Rador).

MAGYAR-BOLGAR KULTURALIS EGYEZMÉNY. Szófiából jelenik: A magyar-bolgar kulturális kapcsolatok kimélyítésére megállapodás jött létre a két ország között. A kulturális egyezményt Budapeszten írják alá.

A JUGOSZLAV HADÜGYMINISZTER HATÁRMENTI SZEMLEUTJA. Belgrádból jelentik: Pál régensherceg ma kihallgatáson fogadta Milan Nediet tábornok-hadügyminisztert, aki jelentést tett a kormányzóhercegnek szemleutjáról, melyet a határmenti erődítéseknel végzett.

A GLOUCHESTERI HERCEG KINEVEZÉSE. Londonból jelentik: VI. György angol király a gloucesteri herceget, aki őrnagyként harcolt a flandriai angol expedíció hadseregben és ott megsebesült, első szárnysegédévé nevezte ki.

TILOS A PETROLEUM-RESZVÉNYEK ELIDEGENÍTÉSE. Bucuresztből jelentik: A Hivatalos Lap holnapi száma királyi törvényrendeletet közöl, amely megtiltja a petroleum-vállalati részvénnyek eladását, elzálogosítását, vagy bármilyen formában történő elidegenítését. Mindez kizárólag a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő ellenőrző bizottság jóváhagyásával lehetséges.

EGYMILLIÁRD HITEL, BELFÖLDI GABONAVASÁRLASRA. Bucuresztből jelentik: A földmívelésügyi minisztérium megbízta a nemzeti fogasztási szövetkezetet a termények értékesítésével és ugyanakkor a pénzügyminisztérium garanciája mellett 1 milliárd lei hitelt nyitott a fogasztási szövetkezet számára, hogy ezen összeg erejéig gabonaműveket vásároljon.

ÉRTESÍTÉS A KÖLCSEY EGYESÜLET TAGJAI SZÁMÁRA. A közmívelődési palota könyvtára és olvasóterme a Julius szünet után minden nap ismét rendelkezésre áll a Kölcsey Egyesület tagjainak. Az olvasóteremben az újonnan érkezett folyóiratok vannak. A kölcsönkönyvtár ul műveket is gyarapodott magyar állományában. A régi és az 1938-ig szerzett magyaryelvű művek címei és számai az újonnan nyomtatott jegyzékben olvashatók, az azóta a könyvállományba besorozott magyar eredeti és világirodalmi munkák címei abból a betűrendes írott jegyzékből tudhatják meg, melyet a Kölcsey Egyesület tagjai számára a könyvosztó tisztviselőnél tart, hogy mindig tudomásul vehessék a körülmények által lehetővé vált növekedést. A Kölcsey Egyesület tagjai jogosultságukat a könyvtár ingyenes használatára igazolják a július-decemberi félévi tagsági nyugtatóvánnyal. A tagok kényelmére ez minden hétköznapon kiváltható Sándor Ferenc könyvkereskedésében. Ez a tagsági igazolvány természetesen belépti jegyül is fog szolgálni a Kölcsey Egyesületnek novemberben kezdődő vasárnap-i irodalmi előadásaira.

Nősülési hullám Amerikában a sorozási törvény miatt

Newyork. (Rador). A Stefani-iroda jelentése szerint mivel az Egyesült-Államokban a nők férfiak mentesülnek a sorozás alól, a newyorki városházán megnégyszereződtek a házasságkötési bejelentések.

VALTOZATLANOK MARADNAK A KENYÉRÁRAK. Bucuresztből jelentik: Szombaton Gherghie Strát nemzetgazdasági államtitkár elnökletével tanácskozás volt a fővárosi pékek, malomtulajdonosok és mezőgazdasági szervek képviselőinek bevonásával. A pékek a kenyér árának emelését kérték azonban a bizottság úgy határozott hogy a kenyér ára változatlan marad. A minisztérium megbízta a szövetkezeteket, hogy a malomokat kellő mértékben lássa el gabonaműveléssel.

Advertisement for 'Gárdonyi' (Gardonyi) featuring a portrait and text: 'Jókarban levő hasznát katonai látosóvet magas áron megvetelte keres Gárdonyi látosóvetmester, Bul. Reg. Maria 22'

KÖZPONTI KÖZTISZTVISELŐI HITELINTÉZETET ÁLLITANAK FÖL. Bucuresztből jelentik: A kormány elhatározta, hogy általános Központi Köztisztviselői Hitelintézetet állít fel. Ennek a Központi Köztisztviselői Hitelintézetnek alapítókéjét akként teremtik meg, hogy minden köztisztviselő fizetésének 2 százalékát e célra tartálékolják. E központi intézmény végleges formában történő megalkotásáig a jelenleg működő különböző köztisztviselői hitelintézetek működhetnek.

Már 100 leiert is igen szép paplant készít Glük, Str. Baritiu 8. (Hönig harangöntöde mellett).

Nyugdíjfizetés a CFR-pénztárnál. A CFR-nyugdíjasok általános egyesületének aradi fiókja (Calea Bihorulul No. 11.) értesít az összes vasúti nyugdíjasokat, hogy a nyugdíjak kifizetése a következő napokon történik: Hétfőn, augusztus 12-én a CFR-nyugdíjasok reggel 8 órától déli 12 óráig 1-250. számig, délután 17 órától 19 óráig 251. számtól 360-ig, kedden, augusztus 13-án a volt Csanádi-nyugdíjasok kapták meg nyugdíjukat reggel 8 órától déli 12 óráig, 1-210. számig, délután 17-19 óra között az összes hátramaradtak. Mindenkinek személyesen kell megjelennie nyugdíja átvételé végett, azok pedig, akik betegség miatt ennek a kötelezettségnek nem lehetnek eleget, közelesek megbízottainknak közjegyzőileg hitelesített meghatalmazást adni.

Advertisement for 'Weinfeld Rózsi kozmetika' (Weinfeld Rózsi cosmetics) with address: 'Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.'

Vasárnap nyitva lesznek az összes sorsjegyirodák. A munkaügyi minisztérium rendeletének értelmében vasárnap, 1940. augusztus 11-én az összes sorsjegyirodák délelőtt nyitva tartanak, tekintettel az 1940. augusztus 15-iki húzásra. Colectura Oficială.

A nap humora

A komikus kiskorcsmában vacsorázik. Eszik, iszik, egyszerre csak odaint a pincért: - Maguk konyhájában roppant nagy lehet a tisztaság. - Miből tetszik ezt gondolni? - Minden ételben szappant érzek.

A komika meséli a farságokban: - Tegnap egy nyári vendéglőben vacsoráztam. Egyszerre csak az asztalomhoz lépett egy ur. Bemutatkozott és a kezemet kérte. - Ki volt az illető, örült? - Nem Tenyérijós.

Hétfőn kezdődik a Motiu-féle maradékvásár

Mint ismeretes, a népszerű MOTIU divatruház már megalakulásakor elhatározta, hogy minden év augusztusában, nagy maradékvásárt rendez. Az idei kiállításra azok a gyönyörű női divatanyagok kerülnek, amelyek a tavalyi szezon végén érkeztek. Ezek a szebbnél-szebb anyagok csaknem kivétel nélkül az idén is divatosak ÉS A TAVALYI ÁRAKON KÉRÜLNEK ELADÁSRA. Elismerésre méltó ennek a kedvelt cégnek akciója, mert alkalmat nyújt arra, hogy a nagyközönség a legkisebb áron fedezhesse szükségletét. Vágyálás előtt érdemes megtekinteni a cég erre az alkalomra berendezett kirakátját, amelyben bemutatja az árusításra kerülő anyagok egyes minőségait.

25 évi legyházra ítélték, mert megtagadta a katonai engedelmességét

Buzau. Az „Universul” jelenté, hogy a haditörvényszék 25 évi fegyházra ítélte Fekete Sándor tordamegyei Larion községbeli őrsvezetőt, aki adventista voltára való hivatkozással megtagadta az összpontosítási parancsának végrehajtását, továbbá a katonai bíróság előtt is megtagadta az engedelmességet hogy fegyvert vegyen a kezébe. A Curte Martiala a vonatkozó törvények rendelkezései alapján 25 évi fegyházra ítélte Fekete Sándort.

CSELÉDKÖNYVEK LÁTTAMOZÁSA A RENDŐRSÉG NEPESEDÉSI HIVATALÁNÁL. Az aradi rendőrség kötelékében működő népesedési hivatal közli, hogy az első körületben lakóknál szolgálatot teljesítő háztartásbellek könyveinek láttamozása három napon keresztül történik: augusztus tizenkettedikén, tizenharmadikán és tizennegyedikén. A népesedési hivatal felhívja a közönség figyelmét, hogy aki nem tesz eleget a cselédkönyvek láttamozására vonatkozó rendelkezésnek, súlyos büntetésben részesül.

Dr. KUN HAZAÉRKEZETT. Ismét rendelt. Gr. Alexandrescu I.

Advertisement for 'tűzifa-telepemet' (my firewood settlement) with address: 'a Piata Arenoii-n, a volt Oravetz és Hollandor fotelep helyén újból MEGNYITOTTAM. SZALLITOK: vagonfetelemben, méterben és sulyban minden minőségben és mennyiségben a legolcsóbb Köves Dezső Telefon: 26-87.'

TORDÁN KÉTSZAZ EMBER BETEGEDET MEQ VERHASBAN. Tordáról jelentik: Torda városra nincsen csatornáva s ennél fogva a különféle nyári betegségek könnyen talaira találnak. Ujabbán a vérhas ütötte fel a fejét Tordán és jelenleg kétszáz ember fekszik a könnyen veszedelmessé válható betegségekben.

Advertisement for 'Úvegezést' (glass blowing) by Frankó János: 'Úvegezést a legolcsóbban vállal Frankó János úvegezési vállalata, Arad, Str. CIONTEA 25. KÉRJEN AJÁNLATOT!'

HALALOZÁS. Özv. Friedmann Hermanné elhunyt. Temetése vasárnap, augusztus 11-én délelőtt 11 órakor lesz az ortodox zsidótemetőben. Az elhunytban Márkus Arpádné édesanyját gyászolja.

O Elektromos-Ujpest 2:1 (0:1). Budapesten a Latorca-uccai pályán szombat este bonyolították le a Szent István kupamérkőzést, amelyet az Elektromos megérdemelten nyert meg.

Dr. Szele Károly bőr- és nemibetegségek szakorvosa hazaérkezett. Bl. Reg. Ferdinand 31. - A fogorvosok mentesek az anyagok 2 százalékos nemzetvédelmi illetéke alól, Bucuressti. A pénzügyi kormányzat úgy intézkedett, hogy a szásebészek és fogászok akik nem nemesebb anyagokat használnak fel a kezeléseikhez, ezen anyagok felhasználásánál mentesek a 2 százalékos nemzetvédelmi adó fizetése alól.

Advertisement for 'ATLASZ IBI' (Atlasz IBI) cosmetics: 'bucuresti és budapesti szak és állami vizsgát végzett kozmetikusnő kozmetikai intézete megnyit, Arad, str. I. Vulcan 16. I. em. a Terapia szanatóriummal szemben. Rendel délelőtt 9-1 óráig, délután fél 4-7 óráig. Kezelések a legmodernebb módszerint.'

Ifjúságunk ügye

Az aradi Magyar Népközösségi tagozat, — amint ezt az erdélyi magyar sajtó is elismerőleg megállapította. — országos viszonylatban is a legszebb munkaeredményeket mutatja fel. A legfontosabb társadalmi, köznevelési kérdések megoldása után most népközösségünk egyik legégetőbb kérdése, a magyar ifjúság nevelésügyének problémáit kerülnék megoldásra.

Az ifjúság iskoláztatásának fontosságát nem kell különösen hangsúlyozni. Az ezzel kapcsolatos kérdések megoldására, most az iskolaév megkezdése előtt másfél hónappal már megindult a legteljesebb és legodaadóbb munka, amelynek eredményei nem maradhatnak el.

A Magyar Népközösség aradi tagozatának iskolai és nevelésügyi alosztálya legutóbb két fontos, nevelésügyi kapcsolatos kérdés megoldásán fáradozott:

Az első az anyagi körülmények hiányában biztos elkallódásra ítelt szegénysorsu, de kiváló szellemi képességgel magyar gyermekek iskoláztatásának kérdése. És a második a felekezeti képzőintézetben végzett okleveles és állástalan tanítóink elhelyezése.

Az első kérdés megoldására a népközösségi nevelésügyi és iskolai alosztálya tervezetet dolgozott ki, amely zavartalanul biztosítaná a szegénysorsu, de rendkívüli szellemi képességű magyar gyermekek iskoláztatását.

A Népközösség aradi tagozata iskolai és nevelésügyi alosztálya javaslatára ifjúsági tehetségkutató-versenyt rendeznek az aradmegyei hitfelekezeti elemi iskolák IV. és V. osztályát végzett tanulók sorában, azzal a céllal, hogy a legértékesebb elemeket kiválasztva, számukra a népközösség erőforrásából biztosítható a további, anyagi gondoktól mentes tanulási lehetőséget. Ezáltal megnyitják előttük az érvényesülés útját.

A nevelésügyi alosztály a tehetséges fiúk számára tanulmányi segélyalapot létesít s éppen ezért felhívással fordul a megye módosabb gazdálkodóihoz, az iparosokhoz, kereskedőkhöz és malomtulajdonosokhoz stb., ezen kívül Aradváros és megye területén élő gyermektelen, vagy egygyermekes házaspárokhoz és a 30 életévet betöltött nőiellen férfiakhoz, hogy önmaguk megadóztatásával önkéntes évi „adóval”, illetve segélyösszeggel járuljanak hozzá a segélyalap létrehozásához és ezáltal segítsék elő az anyagi körülményei folytán elkallódásra ítelt, kiváló képességű — főképpen falusi néprétegeink körében felkutatott — gyermekek iskoláztatását.

Az eddigi tervek szerint az aradi tagozat ezeket a fiukat a megvalósulás küszöbén álló magyar diák-internátusban és az aradi római katolikus gimnáziumban óhajtja elhelyezni. Amennyiben a kiválasztott ifjak főkezdése az idők során nem lankad, s tehetségük, erkölcsi jellemük a későbbi évek próbáit is kiállja, — teljes kiképzésükig segítjük.

A különböző magyar felekezeti elemi iskolák vezetőségéhez már elküldték azokat a kérdőíveket, amelyeknek beérkezése után az arra érdemes tanulók kiválasztása megtörténik.

Megjegyezni kívánjuk, hogy ezek a kérdőívek a gyermekek szellemi képességeire, erkölcsi tulajdonságaira, a gyermekek és szülők személyi adataira és egészségi állapotára vonatkozó kérdéseket tartalmaznak.

E nyár folyamán, — amint már hangsúlyoztuk, — az iskolai és nevelésügyi szakosztály terjedelmes munkaprogramot dolgozott ki, amelynek megvalósítására fokozatosan kerül majd sor.

Többek között illetékes helyen már megtették a lépéseket azért, hogy a felekezeti képzőintézetben végzett okleveles és állástalan tanítóink és tanítónőink az aradi és aradmegyei állami magyar nyelvű tagozatoknál is elhelyezést nyerjenek, hogy a lelkiismeretes nevelés fontosságának magaslatán álló ilyenemű iskolákban is a magyar nyelvű oktatás visszaállításával sok száz magyar gyermeknek biztosítható az anyanyelven való tanulást.

Gh. Leon dr. pénzügyminiszter nyilatkozata az államháztartás biztos egyensúlyáról

Helyreállott a költségvetési egyensúly — Az adóamnesztia jótékony hatása

Bucuresti. Dr. Gh. Leon professzor, nemzetgazdasági és pénzügyminiszter a sajtó képviselői és a rádió tudósítói előtt a következő nyilatkozatot tette a költségvetés és az állam pénzügyi kérdéseivel kapcsolatban:

— Jelen nyilatkozatomat megelőző felvilágosításaim során beszámoltam arról, hogy az állam bevételei július hónapban emelkedtek és a bevételek teljes rendben történtek. Most, hogy az összes külső pénzügyi szolgálatok részéről hirtokomban vannak a megfelelő pontos jelentések, közölhetem a nyilvánossággal, hogy a júliushavi állami bevételek 2 milliárd 980 millió leire emelkedtek. Ez a legmagasabb bevételi összeg, amit hat évre visszamenőleg az esztendő július hónapja felmutat. 1939. júliusához mérten az emelkedés 322 millió lei, azaz 12 százalékos. A költségvetés havi egyenlegében pedig 163 millió lei, vagyis 5.5 százalékarányt jelent. Különösen említésre méltó ez örvendetes bevételi szaporulat már csak abból a szempontból is, mert éppen ez a hónap volt az, mely a Romániát Bessarabiára és Északbukovínára elvesztésével ért csapásokat követte, amiben az is figyelemre méltó, hogy e két tartomány a romániai költségvetésben havi 150 millió leivel, azaz a költségvetési összeg 4.5 százalékával szerepel.

— Európa nyugatán folyó háború a külkereskedelmi vonatkozásokat nagyban befolyásolta és a lélektani körülményektől eltekintve, a vámbevételek e külkereskedelmi forgalom csökkenése következtében szintén kevesebbek voltak. Az említett tömeglélektani körülmények következménye volt a vásárlási kedv aláhanyatlása, úgy hogy kizárólag a fényüzési és forgalmi adó terén volt tapasztalható csökkenés az el-

mult időkhöz viszonyítva. A kormány azonban bel- és külpolitikai téren megfelelő egészséges légkört teremtett és ennek tudható be, hogy a július első napjában mutatkozó hanyatlást a július hónap második fele nemcsak kiegyenlítette, hanem az egyensúly helyrehozása szempontjából túl is szárnyalta. Megelégedéssel és örömmel állapíthatom meg — folytatta sajtónyilatkozatát Leon pénzügyminiszter — hogy úgy a hadsereg, mint a tengerészet s légügyi felszerelés céljaira a költségvetési bevételekből 1 milliárd 190 millió lei helyett 1 milliárd 691 millió leit juttathattunk, ami magában véve is egy 42 százalékos dotációmelkedést mutat fel. A jelenlegi nyugalmi állapot és rend, a mezőgazdasági népesség vásárlóképességét nagy mértékben emelte, másrészt pedig igen fontos és szembevetendő körülmény a feltétlen megívogató helyzet szempontjából az a tény, hogy az adóamnesztia következtében az adózó és a kincstár között a teljes megbékélés és együttműködő viszony fejlődhetett ki, aminek külön kelleke volt a különös állami pénzügyi szolgálat új és lelkiismeretes rendszere. Joggal jelenthetem tehát ki — fejezte be nyilatkozatát a pénzügyminiszter — hogy a legnagyobb bizalommal tekinthetünk a jövőbe, ami az esztendő még hátralevő részében a költségvetéssel összefüggő problémákat illeti és biztosak lehetünk abban, hogy a pénzügyi helyzet ilyenén állása és kilátásai mellett, az állami bevételek alapján minden, a kincstár terhére menő közköltséget pontosan és esedékes napon kifizethetünk és a hadvezetőség és hadfelszerelés számára az összes kívánalmaknak a legkötönyebben eleget tehetünk.

Olcsó nyári cipővásár

A kirakati olcsó árakból
15%-os árengedménnyel

SANDOR

cipőáruház
ba, Bul. Reg.
Ferdinand 11

— Rendőri hírek. Braun László, Alexandru Gavra-uccai lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy az elmúlt éjszaka a nyitva hagyott ablakon keresztül ismeretlen tettes behatolt lakásába, ahonnan különböző holmikat, valamint 2500 lei készpénzt vitt el. A kár összesen több mint 10.000 lei. — Carpaşiu Dumitru, hódosbodrogi gazdálkodót előállították az aradi rendőrségre, mert az a vád ellene, hogy a piacon lopást követett el. — Mandruţiu Maria, mácsal lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes száz tojást és négy pár csirkét lopott tőle.

— RITKÁN ÉR BAJ, HA KEVESEI BESZÉLUNK, ANNÁL GYAKRABBAN, HA SOKAT.

— UJ TALÁLMÁNY, AMELY LÉNYEGES TÜZELŐANYAG-MEGTAKARÍTÁST BIZTOSÍT. Nagyjelentőségű és rendkívül érdekes szabadalmat találmány kerül forgalomba a közeli jövőben és a találmányt az aradi közönséggel is megismertetik. A szabadalomnak különösen most, amikor a télre szükséges tüzfamennyiség beszerzése oly sok gondot képez, főközzött a jelentősége. A szabadalom tulajdonképpen egyszerű lényegű szerkezetet javasol meg. Az elgondolás, amelyből a feltaláló kiindult, az, hogy a jelenlegi kályharendszerek mellett a fának csak mintegy 30 százaléka tudjuk a tüzelés útján hasznosítani és pedig azért, mert a berendezések nem tették lehetővé, hogy pontosan annyi levegőt adjunk a fának, amennyi a tüzeléshez szükséges. Abban az esetben, ha a kályhába töltsük levegő került, a keletkezett égési termékek felhigítva a kéménybe szaladtak, viszont, ha kevés levegő került a kályhába, a fa nem égett el, hanem hasznaveletlenül elgázosodott. A fentemlített szabadalom: az „IGNIS”-kályhabetét a pontos levegőmennyiség adagolását oldja meg minden mechanikai berendezés nélkül. A találmány az ugynevezett félgáz-tüzelés elvén alapszik. Ennek az a lényege, hogy két tüzelőréteget hozunk létre, ami által megvalósul a tökéletes égés. Az egyik tüzelőréteg a rostélyon van, ahol kevés levegővel gázosítást végzünk, a második rétegben pedig előmelegített levegővel a gázokat égetjük el. Az eddigi eredmények bizonyosságot tettek arról, hogy az „IGNIS” használatá révén 60 százalékos tüzelőanyag-megtakarítást érhető el. A készüléket egyébként bármely kályhás mesternél könnyűszerrel beszerezheti a kályhába.

Naponta kétszer ad az olasz rádió románnyelvű közvetítéseket

Róma. Hivatalosan jelentik, hogy augusztus 12-étől kezdve az olasz rádió naponta kétszer ad román nyelven közléseket: Romániai időszámítás szerint este 18.20 és 18.25 között a 19.70 és 25.51 rövid hullámhosszon; éjszaka 22.20—22.30 órák között a 16.84, 19.70, 25.40, 31.15 és 41.55 rövidhullámhosszonon, valamint a 221. és 263 középhullámhosszonon. Az olasz rádió ezenkívül a 19.70 és 21.55 rövidhullámhosszonon augusztus 17-étől kezdődőleg minden szombaton délután 17.55, 18.10 között különleges román műsort ad prózai és zeneszámokkal.

Közel hatmilliárd dollár lesz az USA deficitje

Washingtonból jelentik: Morgenthau pénzügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült-Államok jövő évi deficitje körülbelül ötmilliárd hatszázmillió dollár lesz. (Rador.)

— Rekvém. Vasárnap, augusztus 11-én délelőtt 11.45 órakor az aradi görögkatolikus templomban rekvém tartanak az aradi állambiztonsági hivatal egykori tisztviselőjének, Bugnariu Ioan-nak emlékeztérére. A rokonság, barátai és tisztelői kérik összes ismerőseit a most egy esztendeje elhunyt tisztviselőnek, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a templomban.

WOLF BORISKA vizsgázott kozmetikusnő STRADA EMINESCU 13. SZAM

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK;

VASÁRNAP:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăseşti 68.

ELVESZETT. Azon három férfi, ki szerdán este 9 órakor a 41. számú bércocsin a buszhoz hajtatott, kéri a kocsiiban felejtett aktatászkát adja le jutalom ellenében Schwarz Simon fiát cégnél, Aradon.

HÉTFŐ:

HAIÓS gyógyszerész, Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyszerész, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerész, Str. Goldu.

Adakozzunk a magyar közművelődésre!

A Magyar Népközség könyvtára minden meggyárnak rendelkezésére áll díjtalanul, A tárgymutató elkészítése előtt könyvadományok szives beküldését kérjük a Iosif Vulcan ucca 12. szám alatt levő Központi Irodába

Amerikába költözik a genfi Népszövetség

A nemzetközi munkaügyi hivatal igazgatója az Egyesült Államokba rendelté tisztviselőit is. Végrehajtók pecsétje a szövetségi palota ajtajain

Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal igazgatója jelenleg az Egyesült Államokban tartózkodik. Az igazgató most a hivatal többi tisztviselőihez felhívást intézett, hogy kövessék őt az Egyesült Államokba. A hivatalnokok egvrésze szerdán elutazott Genfből.

A népszövetségi eszme már évekkel ezelőtt csödbe került és most hivatalos bírósági aktussal „tették rá a pecsétet” erre a csödbejutott intézményre. Mint azt a „Curentul” genfi jelentése közli, a hitelezők 720 ezer svájci fránk követelés fejében bírói úton lefoglaltatták a Népszövetség palotáját és bujtórait. Végrehajtók jelentek meg a Népszö-

vetség nemrég épült palotájában és az ajtókra rákerült a végrehajtói pecsét. A genfi nemzetközi intézmény tisztviselői már hónapok óta munkanélkül vannak és most széknek eresztették valamennyit. Összesen 12 főnyi személyzet (altisztek, portások, takarítónők) maradt a Népszövetség szolgálatában az épület karbantartása végett. Ez a 12 főnyi szolgazemélyzet maradt meg abból a színes fantáziával átfűtött álomból, amely Wilson agyában született meg, amely ime, torzszülöttnek bizonyult. A Népszövetség ajtóira felkerült a végrehajtói pecsét és ezzel a szomorú bírósági aktussal Európa politikai életének zavaros s nehéz korszaka zárul le.

SPORT KÖZLÖNY

Barátságos edzőmérkőzések sorozata a vasárnapi labdarugó-műsorban

Megkezdődnek a Fogarassy-cég kupamérkőzései

Az idénykezdés előtt két héttel nagyon sok edzőmérkőzés kerül lebonyolításra különböző pályákon és csaknem valamennyi csapat sorompóba lép, hogy a bajnoki idényre felkészüljön. A számos barátságos mérkőzés mellett a cégcsoportok is programhoz jutnak: a Fogarassy-cég kupamérkőzései most veszik kezdetüket.

A mérkőzések részletes időrendbeli beosztását alább adjuk:

Barátságos mérkőzések:

ATE ifj.—Unirea ifj., Gloria-pálya, 9 órákor.
ATE—Unirea, Gloria-pálya, fél 11 órákor.
Kolping—AAC, AAC-pálya, 10 órákor.

Transilvânia—Hakoah, Unirea-pálya, 10 órákor.

AAC törpe—Hakoah törpe, AAC-pálya, fél 3 órákor.

Titanus—Egyetértés, Titanus-pálya, fél 6 órákor.

Szablóczky vándordíj:

Unirea—Hakoah, AAC-pálya, negyed 5-kor.

Astra—Bírók, AAC-pálya, fél 6 órákor.

ATE—Crisana, AAC-pálya, háromnegyed 7 órákor.

Fogarassy-kupa:

Hampel-cég—Fogarassy-cég, Unirea-pálya 4 órákor.

FITA—Textilgyár, Unirea-pálya 6 órákor.

A magyar sportolók tízparancsolata

Budapest, Magyarország összes sporttelepén klubházaiban szövetségi helyiségekben kitűgessztették a „sportszerű élet tízparancsolatát” mely a következő:

1. Ne éjszakázz!
2. Mindennap legalább 8 órát pihenj!
3. Ne dohányozz!
4. Semmitéle szeszestalt ne igyál!
5. Könnyen emészthető ételekkel táplálkozz!
6. Rendszeresen és mértékletesen táplálkozz!
7. Mérkőzés, verseny előtt legalább két órával ne evél semmit!
8. Szabadban és friss levegőn sportolj!
9. Sérüléssel, betegséggel azonnal fordulj orvoshoz!
10. Lelki és testileg légy mindig friss és egészséges, mert csak így szolgálhatod a magyar sportot!

Megkezdődtek Kolozsváron a kerületi uszobajnokságok

Kolozsvár. A kerületi uszobajnokságok pénteken kezdődtek meg a következő eredményekkel:

200 m. férfigyors: 1. Győrfly KAC 2 perc 44.6 mp., 2. Zeidner KAC 2 p. 49.2 mp., 3. Csizmás KAC 2 p. 51 mp., 100 m. nőigyors: 1. Oroszné U 1 p. 44.8 mp., 2. Baráth KMSC 1 p. 51 mp., 200 m. női mély: 1. Ároston KAC 3 p. 40 mp., kerületi rekord. (Régi 3 p. 41 mp.) 2. Selényi KAC 3 p. 50.8 mp., 3. Buhelini KAC 4 p. 11 mp., 1500 m.: 1. Jordáki KAC 25 perc 51 mp., 2. Bázsa KAC 27 p. 38 mp., 100 m. ifj. gyors: 1. Gálffy KAC 1 p. 16.8 mp., 2. Roslanu Dan 1 p. 19.5 mp., 3. Jenev KMSC 1 p. 20 mp., 400 m. női gyors: 1. Selényi KAC 8 p. 02 mp., 2. Oroszné U S p. 22 mp., 3. Baráth KMSC 9 p. 40 mp., Vízpoló (bajnoki): U—KMSC 9:0 (5:0), bírő: Kancz, KAC—Haggibbor 15:0 (7:0), bírő: Lőrinczy.

O Olasz—német—magyar vízpolótorna lesz augusztus 17—20-a között Budapesten. A nagyszabású sporteseményrel egyidejűleg rendezik meg a magyar uszobajnokságokat.

O A Crisana CFR Brádon. Az aradi kerületi bajnok, a Crisana CFR csapata vasárnap Brádon vendégszerpel és a kitűnő B) ligás bajnok Micával méri össze erejét. A Mica máris kitűnő formában van és a Crisanának ugyancsak jól kell játszania, ha nem akar súlyos vereséget szenvedni.

O BATRIN A GLORIÁBAN. Az AMTE kitűnő csatárjátékosa, Batrin és a Gloria vezetősége között megállapodás jött létre a munkáscsoport beleegyezésével és a megállapodás értelmében Batrin a Gloria játékosává lett. Batrin a bajnoki idényben már szerepelni is fog az egyesülete színeiben.

A Sport és Kritika

hétfőn ismét megjelenik és a korai órákban kapható lesz minden elarusítóhelyen. Részletes beszámoló ad az összes vasárnapi sporteseményekről valamint a bajnoki beosztással kapcsolatosan közöl érdekes cikket.

TEKESPORT

A Fortuna „Bronzember”-mérkőzések időrendi beosztása

Mint már megemlékeztünk róla, a Fortuna „Bronzember” vándordíj mérkőzések ma, vasárnap kezdődnek meg. A Forró-vendéglő kettős versenypályáján mely mérkőzések időrendi beosztása a következő:

Délelőtt 10 óra: Fortuna—Gutenberg
Délelőtt 11 óra: Metal—Infrătirea
Délelőtt 12 óra: Transilvania—Prietenii
Délután 4 óra: Tricolor—AAC
Délután 5 óra: az I.—II. mérkőzés győztesei.
Délután 6 óra: a II.—III. mérkőzés győztesei.
Délután 7 óra: az I.—II. mérkőzés vesztesei.
Délután 8 óra: a II.—III. mérkőzés vesztesei.

A résztvevő csapatok pontosan tartoznak megjeleni, annál is inkább, mert a késedelmeskedőket veszteseknek jelentik ki.

A Transilvania és Prietenii emlékszólo verseny első fordulója ma, vasárnap este 7 óra körül a Münnich-vendéglő versenypályáján kerül lebonyolításra, míg a visszavágó mérkőzést a jövő vasárnap a Prietenii-pályán játsszák.

Budapesten,

a csodás hatású rádiumos gyógyfürdő városában vizsgálja egészségét, életkedvét.

Budapest

9 thermálfürdőjével (23°—74° C), 60 hőforrásával, 200 glaubersós gyógyforrásával, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros.

Budapest

világváros! Környezetben kevés pénzért sokat nyújt. Tökéletes békehangulat, — Vasuti- és vízumkedvezmény. — Háromheti teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállókban 390 és 560 pengős árban.

FELVILÁGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottságnál, Budapest, V., Vigadó-tér 3 sz.

Román—svéd petrolium-tárgyalások

Megoldották a Németország és való szállítások kérdését is.

Berlin. (tp.) A berlini kereskedelmi körök a svéd lapközlemények alapján behatóan foglalkoznak a Svédország és Románia között lefolytatott és a petroliumszállításra vonatkozó tárgyalásokkal. Az „Arbetet” című svéd lap a tárgyalások befejezéséről ír. A lap úgy tudja, hogy a Németországon át történő szállítás kérdését is elintézték és erre való tekintettel a svédek a petrolium-tankokat is elküldték Romániába. Ezeknek a híreknek hivatalos megerősítése mindaddig nem történt meg. Mindössze annyit mondanak, hogy Svédország rendkívüli érdeklődést tanúsít azért, hogy Romániából petroliumot kapjon. Svédország egyébként arra törekszik, hogy Oroszországtól is kapjon petroliumot.

Kusinen lett Szovjet-Finnország elnöke

Moszkvából jelenti a rádió: A Szovjet legfelsőbb tanácsának hetedik ülészakát tegnap fejezték be. Jóváhagyta a főtanács Ottó Kusinen karéliai és finnországi szovjetköztársaság elnökévé és a főtanács alelnökévé való megválasztását. A főtanács elhatározta Pankratiev legfelsőbb szovjetbírószági főigvezés le-váltását és helyébe Botcikovot nevezték ki.

Tallinból jelentik: Az észti belligvi népbiztos rendelettel megszüntette a híres dorpat egyetemen a teológiai fakultást. Ugyancsak megszüntették az összes magánkézben levő tanítóképzést és a jövőben csak állami iskolák létezhetnek. A teológiai fakultás megszüntetése azzal az indoklással történt, hogy ennek a katedrának a tanításai nem hozhatók összhangba az állam és a nép érdekeivel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A husellátás kérdése továbbra is a közérdekű problémák homlokterében marad

A vágatások korlátozásának főbb hátrányai: növekszik a nyersbőrhiány s csökken a tejtermelés

Közismertek azok az intézkedések és kísérletezések, melyeket vezető körök a lakosság husellátásának biztosítására fogantottak. A kérdés maradéknélküli megoldása a mai viszonyok között majdnem lehetetlen és különös gondot okoz a fővárosban. Vidéken, különösen nyáron, a husfogvasztás nem probléma, de a fővárosban annak ellenére, hogy az ókirálysági konvha bővelkedik a zöltség- és főzelékfélékben, a zöltségidényben is aránytalanul nagy a husfogvasztás. A növekedés oka kézenfekvő: a hadseregben a főtáplálék a hus, a hadbavonultak zöme pedig otthon igen kevés nagvállathust fogyaszt.

Az ellátási válság beállta óta a kormány többoldali intézkedéssel igyekezett racionalizálni a fogvasztást. Ezek között első helyen szerepel a husatlan napok bevezetése és a hat hónap alóli borjúk vágatásának betiltása. Ezáltal elérték az állatállomány kiirtásának megakadályozását, de ezzel szemben két igen fontos szükségleti cikkben állt be hiány. A szarvasmarhavágatások korlátozása folytán a hazai bőrfeldolgozó ipar nyersbőrhiányban szenved, a szopósbőrök teljes kímélése pedig a tejtermelés csökkenésére vezetett. Ez pedig fontolóra veendő jelenség, mert a nyersbőr-

hiány igen kedvezőtlenül befolyásolja a hazai bőripar, a tejtermelés csökkenése viszont a háztartásban idéző elő zavarokat és gyengíti a sertéshizlalás üzemszerű fejlesztését, amely az utóbbi években — köztudomás szerint — tejfeldolgozó iparral párhuzamosan kezdett tekintélyes méreteket ölteni.

A városok husellátásának megkönnyítésére az államvasutak igazgatósága is fontos rendelkezéseket léptetett életbe. Többek között rendeletet adott az ország összes vasutállomásainak, hogy az élőállatrakományok az első tehervonattal indítandók a főváros és a többi városok felé. Ezenkívül a központi vontatóosztály rendeletet kapott, hogy úgy a hus-, mint az élőállatszállítványok részére minden mennyiségben igényelt vagon bocsáson rendelkezésre.

Itt említtük meg azt az érdekes változást, amely Bucuressti husfogvasztásában beállt. A fővárosi központi vágóhídon a sertésvágatás az utóbbi időben elérte a főszezon (karácsony előtti hetek) mennyiségét. A növekedés oka a hentesárufogvasztás emelkedése. Így a husatlan napok bevezetése csupán a szarvasmarhavágatások korlátozását eredményezte.

Teljesen díjmentesen történik a lakosság részére az élelmezést szolgáló buza- és tengerisegélyek kiosztása

A Monitorul Oficial augusztus 8-iki keltezésű száma a következő minisztertanácsi napót közli:

A minisztertanács a földművelésügyi miniszter előterjesztését figyelembe véve, az 1939. október 3-iki 3605. számú, az 1939. november 14-iki 4077. számú és az 1940. február 6-iki 368. számú magas királyi dekrétumok szem előtt tartásával a következőket rendeli el:

1. szakasz. Teljes egészében jóváhagyja a földművelésügyi miniszter előterjesztését.

2. szakasz. Hozzájárul ahhoz, hogy a lakosoknak az 1939. október 3-iki 3605. számú, az

1939. november 14-iki 4077. számú és 1940. február 6-iki 368. számú magas királyi dekrétumok alapján tengerivel, valamint élelmezést céljait szolgáló búzával való ellátását segélynek tekintés. Az érdekeltek lakosok tehát mentesülnek attól, hogy az eddigi részükre kiosztott vagy ezenül kiosztásra kerülő gabonát visszaadják.

3. szakasz. A minisztertanács felhatalmazza a földművelésügyi minisztert és az igazgatóságminisztert, hogy ilyen értelmű rendelettervényterveket terjesszen aláírás végett Ófelsége elé a törvényhozó házak utólagos jóváhagyása mellett

= Kereskedelmi utazók figyelmébe! A temestartományi kereskedelmi utazók céhe felhívja tagjait, hogy saját érdekében láttaoztassák július, augusztus és szeptember hónapokra a céh irodájában céhigazolványait, nehogy ennek elmulasztása miatt utazásaik során kellemetlenségük legyen. A vezetőség.

= Olaszország az 1940. évi 6-iki lipcsei vásáron. Az ezévi 6-iki lipcsei vásáron, amely augusztus 25-től 29-ig tart, Olaszország is nagy kiállítással vesz részt. A római Instituto Nazionale Fascista per il Commercio Esterno — a fasiszta külkereskedelmi nemzeti intéze — végzi a nagyarányú olasz kiállítás felépítését. Az Olaszország által elfoglalt terület csaknem háromszor akkora, mint az eddigi lipcsei vásárok alkalmával volt, amelyeken Itália minden évben rendszeresen részt vesz.

= MEGALLAPITOTTAK A STANDARDIZÁLT TIPUSU GUMMICIPÓK ÁRÁT. A nemzetgazdasági minisztérium rendeletet adott ki, amelyben megállapította a standardizált típusu gummicipók árát. A rendelkezés értelmében a jövőben az érdekelte gyárak termelésének legnagyobb ötven százaléka a minisztérium által megállapított standardizált gummicipó kell, hogy képezze. A rendelet megjelenésétől számított 15 napon belül az érdekelte gyárak kötelesek bemutatni a nemzetgazdasági minisztériumban annak a pecsétnek mintáját, amelyet a talpra alkalmaznak, ugyanakkor pedig mintát kell küldeniök a temelésre kerülő standardizált cipók minőségéről és mennyiségéről. A cipónagykereskedők kötelesek augusztus 30-tól, míg a kiskereskedők 1940. szeptember 15-től megfelelő mennyiségű standardizált cipót rakományon tartani. A nem standardizált minőségű gummicipók ezenül nem esnek a március 4-iki törvény intézkedései alá és ezek árának kialakulása szabadon történik.

A Kereskedelmi és Iparkamara felhívása a vállalatokhoz a petróleumellátás biztosítása érdekében

Az aradi kereskedelmi és iparkamara körlevelet intézett az aradi vállalatokhoz, amelyek figyelmét felhívta arra a körülményre, hogy a belügyminisztérium rendelkezése értelmében az összes vállalatok kötelesek még augusztus hóban beszerezni 1941 április elsejéig terjedő petróleum- és benzinszükségletüket, tekintettel arra, hogy szeptember hónaptól kezdve a román petróleum-ciszternavagon-parknak más szállításokat kell lebonyolítania és így nem lesz abban a helyzetben, hogy a lerakatok és a lakosság szükségletét kielégítse.

= Bucuresztiben van elég tűzifa. A Porunca Vre-mű hosszú beszámolót közöl Bucuressti fa, élelmiszer és különböző cikkekkel való ellátásának problémáiról. Megállapítja a lap, hogy a nemzetgazdasági miniszter ismeretes intézkedései folytán a főváros faellátása ebben a pillanatban biztosítva van. Nagy kérdés azonban a féli üzfiaellátás. Jelentős módon érkezik azonban Bucuresztiben az ételolaj a nyapot, a vasárak és a talpbőr hiánya. A szeszitalok, de különösen a bor hiánya érezhető még. Bár az ókirálysági szállóvidékeken még nagy készletek vannak a rossz termékek miatt, a termelők nem hozzák piacra tavalyi termésüket.

= A kisiparosok által fizetendő 2 százalékos nemzetvédelmi illeték. A munkakamara közli a kisiparosokkal, hogy a pénzügyminisztérium 147.157-1940. számú rendelkezése értelmében olyan esetekben ha a kisiparosok a rendelés által adott anyagból állítanak elő árut, vagy azzal javítás munkálatokat végeznek, a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket nem kell leróni, feltéve, ha a munka díja többet tesz ki, mint az összeg 50 százaléka. Így tehát a csizmadiaik szabók, fényképezők, asztalosok, raizolók, festők, stb., akik semmit sem adnak el, hanem csak készítenek vagyis azok, akik csak munkát végeznek, míg a felhasználásra kerülő anyag mellékes, mentesek a 2 százalékos illeték terovása alól.

Németország és a petroleum

A svájci „Der Bund“ című lap, mely Németország benzinellátásával foglalkozik a következőket írja: Bár a háboru egyre erősödött, mégsem került sor olyan hatalmas benzinigyszításra, mint ahogy egyes megfigyelők kiszámolták. Ugyancsak szó sem lehet jelenleg, vagy a közel jövőben beálló petroleumhiányról. Németország és az elfoglalt lengyel területek saját nyerspetroleum termelése annyira növekedett, hogy ez egyben elérte az 12 millió tonná, ezzel szemben a szintetikus benzintermelés 3 millió tonná tett ki. Mindezt összevéve, általában 6 millió tonna petroleum- és benzintermelésre számítanak melvhez hozzá kell számítani az eddig letraktározott nagy mennyiségeket. A tartalék természetesen a lengyel területen talált mennyiséggel tetemesen növekedett. A fogvasztás megbitrásánál nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt a körülményt sem, hogy a magánfogvasztás nagyban csökkent, így hogy nagy mennyiségek szabadultak fel és állottak a hadvezetőség rendelkezésére. Ha tekintetbe vesszük, hogy Németország bűkehall fogvasztása 6 millió tonna volt, amelyben a katonai kőfogvasztás is benne volt, és ha számot vetünk az óriási tartalékokkal, nyilvánvaló hogy nem lehet szó petroleumhiányról. Németország a petroleumhiánytalan terén is tökéletesen biztosítva van, a blokádj pedig nem tudott semmilyen sem ártani a petroleumbehozatalnak.

= FIÓKOT ALLITOTT FEL KOLOZSVARON A KISIPAROSOK HITELINTÉZETE. A Kisiparosok Hitelintézetét 1937-ben állították fel Bucuressti központtal, az állam és a Jegybank részvételével. Az intézet nemrégiben Kolozsváron fiókot állított fel, melynek vezetésével Gheorghe Orasieanu biztják meg. A fiók most felhívással fordult a kolozsvári kisiparosokhoz, hogy jelentkezzenek kölcsönigényléseikkel. A fiók háromféle kölcsönt folyósít, 3-12 hónapos ugynevezett „termelési“ kölcsönöket, 1-5 éves beruházási kölcsönöket és 5-20 éves hosszulejratu kölcsönöket.

= AZ ITALMÉRÉSI ENGEDÉLY CSAK SZEMÉLYRE SZÓL. A kolozsvári pénzügyigazgatóság ellenőrző közegei sorozatos fuzziákat tartottak azokban a vendéglőkben, kocsmákban és bodogákban, ahol gyanu szerint, zavarok vannak az italmérési engedélyek körül. Ez alkalmommal az ellenőrzők megállapították, hogy egyes helyiségekben nem az italmérési engedélyek tulajdonosa folytatja a kereskedelmet, hanem más személy, aki az illetékes hatóságokat megkerülve „bérletre“ engedélyt egyűtt az üzletet. A kihágások elkövetői ellen most jegyzőkönyvet vettek fel és az italmérési engedélyek tulajdonosainak tudomására hozták, hogy az engedély kizárólag csak személyre szól és csak arra a helyiségre vonatkozik, melyre kibocsátották.

Juliusban 1.6 százalékkal drágult a megélhetés

A háboru kitörése óta átlagban 38.3 százalékkal emelkedtek az árak

A hivatalos statisztikai adatfelvételek szerint Julius hónapban 1.6 százalékkal drágult a megélhetés. Hogy a drágulás tempója az előző hónapokénál kisebb volt, az azzal magyarázható, hogy bő termés van főzelékfélékben és zöltségokban és emiatt a piaci árakban kevés változás volt. Az élelmiszerek árakban alig 1.6 százalékos a drágulás, a ruházati cikkek ára nem változott, az egyéb közszükségleti cikkek áraiban ca 3 százalékos ár-emelkedés következett be Julius hónapban.

Az Argus indexe (1916 augusztus 1-hez viszonyítva) 5622, a júliusvégi 5546-tal és az 1936 augusztus 31-i 4065-tel szemben. Ezek szerint is Juliusban 1.6 százalékkal drágult a megélhetés. Az élelmiszerek indexe 4970 (június végén 4893), a ruházati cikkek indexe változatlanul 6318, az egyéb közszükségleti cikkek indexe 5578, a júniusvégi 5546-tal szemben.

= MEGNYITJÁK A LUXEMBURGI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDÉT. Luxemburg. (Rador.) A DNB. levelezője jelelt, hogy a luxemburgi áru- és értéktözsde rövidesen megnyitják. A részvényjegyzéseket luxemburgi frankban, vagy belga frankban eszközlik.

A fogyasztás észszerűsítésére tett javaslatot a legfelsőbb gazdasági tanács

Az Aradi Közlöny a közelmúltban már megemlékezett a legfelsőbb gazdasági tanács legújabb tanulmányáról, amelyben a szükségessé vált gazdasági intézkedésekkel foglalkozik. A legfelsőbb gazdasági tanács tanulmányában behatóan foglalkozik a fogyasztás megszervezése kérdésével is és annak a véleményének ad kifejezést, hogy meg kell akadályozni azt a pazarlást, amelyet egyes közszükségleti cikkek fogyasztásánál tanúsítanak. Erre való tekintettel a legfelsőbb gazdasági tanács a közszükségleti cikkek fogyasztásának racionalizálását javasolja. Ezzel a kérdéssel egyébként a nemzetgazdasági és a földművelésügyi minisztérium is behatóan foglalkozik. Szakértők véleménye szerint Romániában nincs szükség oly széleskörű korlátozásokra, mint más országokban, bizonyos közszükségleti cikkek korlátozása azonban kellemetlen meglepetések sikerülése céljából föltétlenül szükségesnek mutatkozik.

A makulatura papír eladása mentes a nemzetvédelmi forgalmi adó alól

Ismeretes, hogy az újságok és folyóiratok eladása általában mentes a 2 százalékos nemzetvédelmi forgalmi adó alól. Ez alatt azonban, mint a pénzügyminiszter egyik legutóbbi rendelete előírja, csakis a szokásos eladást lehet érteni, vagyis napilapok, heti vagy folyóiratok árusítását abban az időben, amikor azok a nyomdából kikerülnek, tehát megjelennek. Ennek folytán a visszamaradt újságok vagy folyóiratok, mint makulatura eladásánál, akár csomagokban, akár kgr.-ként történik, le kell róni a 2 százalékos nemzetvédelmi forgalmi adót és pedig már április 1-től kezdve. A miniszteri rendelet a lapnyomdávállalatok és általában a lapkiadó vállalatok figyelmébe ajánlja, hogy amennyiben eddig téves magyarázat folytán nem rótták volna le a 2 százalékos forgalmi adót, ezt a mulasztást augusztus 15-ig pótolják, eddig az időpontig ugyanis bírság nélkül lehet lefizetni 1940 április 1-től kezdve visszamenőleg az elmaradt illetéket.

AZ ÁLLAMPAPIROK ÚJ ÁRFOLYAMAI. Az állampapírok szelvény-jövedelmeinek megadóztatására vonatkozó új törvény a kötvények árfolyamaiban is eltolódást idézett elő. A bucuresti-i tőzsdén augusztus 8-án a következő árfolyamok alakultak ki: kisajátítási kötvények 48.25—48.75, amortizációs kötvény 1933. évi 53.25—53.75, Inzestrare kötvények nagy címletei 67—67.25 kis címletek 63.50—63.75, Consolidare kötvények 34.50—34.60, Desvoljare kötvények 48.25—48.75, Stabilizare kötvények 47.75—48. A részvények árfolyamai a következőképpen alakultak: Banca Națională 6220, Banca Românească 530, Ipari Hitelintézet 585, Asra Romana 830, Steaua Romana 475, Creditul Minier 465, Revedenta 215, Generala biztosító 1210, Mica 1060, Lețea 1055, Reșița 435, S. T. B. 1055, Telefon 930.

NAGYARANYU TÜZIFASZALLÍTÁS INDULT MEG A MAROSVÁSÁRHELYBŐL. A belügyminisztérium rendelete következtében, mely előírta a nagyobb vállalatoknak és intézményeknek a személyzetük tüzifaszükségletének november elsejéig való beszerzését, nagyarányú tüzifaszállítás indult meg Marosvásárhelyre. Különösen nagymennyiségű fát szállítanak a hadsereg szükségletei fedezésére. A Marosvásárhelyen állomásozó katonai egységek részére főleg a CAPS szállít, de jelentékeny mennyiséget rendeltek itteni vállalatok és üzemek a dédaj, ramosnyai, szajárdi, palota-álvai, nyáradremetei és szovárai kitermelőktől is. A fa ára meglehetősen magas. A város vezetősége értekezést hívott meg 60 vagon tüzifára és a beérkezett ajánlatok vagononkénti 10—13 ezer lejes árról beszélnek. Értesüléseink szerint a vásárhelyi raktárakban kevés fa van jelenleg, de figyelemreméltó szállítás folyik a közeli kitermelő vállalatoktól magánosok részére is. A városi hatóság nemrégben 5—10 ezer lejes előlegeket folyósított tisztviselőinek a téli tüzifaszükségletek előlegezése céljából. A tisztviselők a rendelkezést már feladták, a fa azonban még nem érkezett meg.

LESZALLÍTOTTAK A GAZALARCOK BIRSÁGAIK IS. A Nemzeti Repülőalap értesíti az érdekelteket, hogy azokat a bírságokat, amelyeket a gázalarcok beszerzéséről szóló törvény megszerzése miatt szabtak ki, előnyösen lehet kiegyenlíteni a repülőbélyeg-törvény 15-ik szakaszában meghatározott eljárás mellett. Eszerint tehát a bírság automatikusan és anélkül, hogy e célból a Nemzeti Repülőalap pénztárához kérvényt kellene benyújtani, a következőképpen mérséklődik: A bírságolásra szóló határozatban kiszabott bírság összege egyharmad részére mérséklendő, ha a bírságot a jegyzőkönyv közlésétől számított 10 nap alatt befizetik. A bírság mérséklése akkor válik érvényessé, ha a befizetésről szóló bevételt, amely a redukált bírság lefizetését igazolja, 3 nap alatt bemutatják a Nemzeti Repülőalap pénztárána.

A MULT NEGYEDEVÉI ADÓT AUGUSZTUS 31-IG LEHET KIFIZETNI. A pénzügyminiszter értesíti az adófizetőket, akik még eddig nem tettek eleget az április 1—július 31. negyedévre vonatkozó adófizetési kötelezettségüknek, hogy az új amnesztia-törvény harmadik cikkének értelmében mentesek lesznek minden kincstári bírság alól, ha 1940 augusztus 30-ig beadják adóvallomásaikat és kifizetik az esedékes adót. Ezt az előnyt azok élvezhetik, akik a fentebb említett határidőben adják be adóvallomásukat, illetve a törvény megfelelő szabályai szerint megfizetik a visszatartás és beutalás után kiegyenlítendő adókat. A törvény-törvény említett szövege amnesztiát nyújt mindenféle közvetett vagy közvetlen adótartozás és általában mindenféle taxa és kincstári tartozás alól, amelyekre nézve a törvény kiterjed, ha ezek a tartozások 1940 augusztus 1. előtt válnak esedékessé és a tartozásokat 1940 augusztus 30-ig befizetik. A törvény kedvezményei alól csakis azok az adózók kivételek, akik az 1940 április 1-i pénzügyi törvényekben megállapított kötelezettségeiknek nem tettek eleget, az említett törvényben meghatározott adókkal és taxákkal kapcsolatban.

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

Tudnivalók egyes állatbetegségek elleni védekezéshez

A vármegyénk egyes részében pusztító állatbetegségek leküzdéséhez közöljük az állattartó gazdákkal az EMGE állattenyésztési felügyelőségének utasításait.

A LÉPFENE ELLENI ÖVINTÉZKEDÉSEK: Ajánlatos minden községben, ott is, ahol még a betegség nem tört ki, a szarvasmarhák lépfene elleni beoltását azonnal megkezdeni. Egyszeri beoltás hatása 4—6 hónapig tart, tehát évente kétszer ajánlatos az oltást eszközölni. Ahol a betegség már fellépett, ott feltétlenül oltani kell és a beoltott állatokat a fertőzött legelőre a beoltás után csak a harmadik héten szabad kihozni. A fertőzött istállóknak példás tisztaság alapos fertőtlenítés. Frissen oltott mézzel való meszelés, kreolines, vagy szublimátos vízzel való lemosása az istálló berendezésének. Az állatokat tisztán kell tartani, friss, tiszta ivóvízzel és nem árteres területeken termelt takarmánnyal kell a nyári hónapokban takarmányozni. Az elhullt állatot, ha az lépfenében pusztult el, börtöstől jó mélyen kell eltemetni. A juhok is érzékenyek a betegségre iránt. Sőt a légy és a szunyog még az emberbe is átoltja.

A JUHOK HIMLÓJE ELLEN: E betegség ellen egyedüli óvintézkedés. Ha a vidéken a himlő jelentkezik, azonnal be kell az egész falkát himlőelleni szerrummal oltani.

A JUHOK KÖRÖMBEIEGSGÉGE ELLEN: Ha a betegség fellépett, a beteg állat lábát (körmet) a következő háziállat is elkészíthető szerrel kell kezelni: Egy rész tölgyfa kéreg egy rész faszén-por és hozzáadni 5% rézgálicot. A három anyag linomra megtörendő és összekeverendő, használat előtt a beteg köröm benzines tisztaruhával jól lemosandó és utána a keverékkel jól beszórando. A port lehet laggyuval is keverni és így, mint kenőcsöt lehet használni. Minden kezelés előtt a seb benzinesruhával mosandó le.

SERTÉSVÉSZNÉL: Megbízható szerrummal való oltás, az ólak gyakori fertőtlenítése. Nagy tisztaság. Romlatlan eleség és friss, tiszta ivóvíz távoltartása a veszedelmet.

AZ EMGE FAJ-SERTÉSTENYÉSZTÉSÉNEK AKCIÓJA. A vármegye területén kiosztásra kerül 46 drb. yorkshirei koca-süldő, melyből 30 darab már elk van jegyezve. Még 16 darab vár elhelyezésre. Felhívatalnak mindazon községek ahol gazdakörök vannak megalakulva, hogy igényüket sürgősen jelentse be az EMGE aradi fiók irodájába: Bdul Reg. Ferdinand st. ahol a további feltételek is megtudhatók. Leiszárvetkezettel rendelkező községek előnyben részesülnek.

A zsidó-törvény 11. szakaszának szószerinti magyar szövege

Többoldalról megnyilvánuló érdeklődésnek teszünk eleget midőn az Aradi Közlöny által az egész erdélyi sajtóban elsőnek és egyedül a Monitorul Oficialul és a vezető nagy bucuresti-i napilapokkal egyidőben közölt, a romániai zsidók jogi helyzetét szabályozó törvény ama pontját újból részletesen ismeretjük, amely az I., II., III. kategóriákba sorozott zsidók falusi ingatlan-szerzésével és falusi ipari vállalat-szerzésével állanak kapcsolatban.

11. SZAKASZ. Bármely kategóriába tartozó zsidó Romániában falusi ingatlant (tulajdont) nem szerezhet.

Az alkotmánytörvény 16-ik és 27-ik szakaszának 4-ik bekezdése, valamint az érvényben levő törvényes intézkedések és az általános közigazgatási szabályzat alapján a földművelésügyi miniszter fel van hatalmazva arra, hogy közszükségleti célra minden néven nevezendő falusi ingatlant (tulajdont) annak a nemzeti érdeknek érdekében kisajátíthasson, amely nemzeti érdeket jelen alaptörvény is szolgál. Bármely kategóriába tartozó zsidó eladhatja tulajdonát (javakat) vérszerinti rokonának a földművelésügyi minisztérium elővétel jogának figyelembevételével.

Bármely kategóriába tartozó zsidó nem szerezhet a jövőben falusi ipari vállalatot.

Miután ilyen ügyletnek érvéne közérdekből semmis, ennek megsemmisítését maga az ügyész kérheti. A földművelésügyi minisztérium jogosult valamely eladott vagy elajándékozott ingatlant (tulajdont) kisajátítani és az eladónak a bíróság által megállapított árat fizetni vagy az eladási árat, ha ez a tényleges értéknél alacsonyabb.

Amennyiben falusi ingatlant vértendeleti úton szerzett valaki, a megszerző köteles az örökség megnyilvánásától számított hat hónapon belül likvidálni, különben a likvidálás bírói úton történik meg.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Felszólítom azon ismert fiatal embereket, kik fiamnak az egyik aradi fürdőben pénteken délután a 99. számú kabinban fürdőársai voltak, hogy a tévesen elvitt karóráját a kiadóhivatalban adják le, mert ellenkező esetben a rendőrségen feljelentést teszlek. E. A.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet a Nemzeti Gárdának, a Ghija Birta leányulcsmának, az AAC tennisz-szakosztályának, valamint a kollégáknak, rokonoknak, barátoknak és ismerősöknek, akik sárga virágkoszorút küldöttek, vagy résztvettek drága leányunk

SILVIA

temetésén és elvesztése feletti érzett határtalan fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

A Morariu-család.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtéhetetlen gyermekünk, a kis

Józsikánk

temetésén résztvettek, ravatalára virágot helyeztek és részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.

WEISZ SANDOR ÉS NEJE.

APRÓHIRDETÉSEK

OKTATÁS

Magyar-német helyesírást, írodalmat, társalgást, biztos módszerrel, olcsón tanítok. Cím a kiadóban.

Franciából előkészíték, ótvizsgára. Str. Caragiale 12.

Glaschyné Puy Leonka

a román, német és francia nyelvek tanítását újra megkezdi.

Str. Cosbuc 15, II. emelet.

PLLÁTÁS

Tisztán kezelt, kitűnő házikósi kapható mérsékelt áron, kihordásra is. Schrank, Piata Catedralei I. Ugyanott elegáns szoba hölgy részére kiadó. 3674

ALKALMAZÁSI KERES

Középkorú férfi, megbízható, józanéletű, szolgának ajánlkozik rodába, vagy üzletbe. Cím a kiadóhivatásban. 3725

Pénztárkezelésben nagy gyakorlattal bíró nő elhelyezkedést keres, esetleg eladónőnek is, textil-, rövidáru-, vagy divatüzletbe. Cím a kiadóban. 3517

ALKALMAZÁST NYER

Ügyes mosogatólányt felvesz Böhm cukrászda. Bul. Reg. Maria 15.

Bejárónőt, magányos asszonyt, augusztus 15-re keresek. Érdeklődni: Cal. Saguna 110., este 6-8 között. 3747

Gyermektelen házaspár házmesternek kerestetik szep.ember 1-re. Cím a kiadóban. 3746

Cukrászsegédet, ki önállóan dolgozik, keresek. Cím: Berger rofietarie. Baia Mare. 3745

Bejárónő felvétetik. Str. Sarmisegetuza 12., a háztulajdonosnál. Jelenkezni délután 4-6 óra között. 3744

Német kisasszonyt a délelőtti órákra keresek két gyermek mellé. Str. Baritiu 21. 3741

Jóllövő mindenek bizonyítvánnyal felvétetik. Cím: Kenderessy. Bul. Reg. Maria 17. I. em. 2. 3740

Jóllövő szakácsnőt keresek. Lusztig György. Str. Gh. Popa 15. 3734

Mindenek főzőnőt jó bizonyítvánnyal augusztus 15-ikére felveszek. Cím: Str. Horia 7., földszint. 3724

Fűzőtudó, szorgalmas mindenest felveszek. Jelenkezni reggel 8-9-ig: Bul. Carol 83., ap. 1. 3710

Takarításért pincelakást adok özvegyasszonynak, vagy gyermektelen házaspárnak. Str. Cuza Vodă 8. 3691

Külföldi és nyomdászstanuló felvétetik. Tipografia Gh. Ioncu. Bul. Carol 63.

Egyedülálló szerény, 40-45 év körüli nő, háztartás vezetésre keresek. Cím a kiadóban. 3745

Alkalmazok megbízható telekvezetőt és józanéletű kocsiút jó fizetés lakás, fűtés, Parkas-fatelep. Calea Vlaicu 135.

Bej. öné felvétetik két személyhez. Str. Calvin 12., I. em. 3686

Azonnali belépésre főmőlnárt keresek. Schneider Márton. Macea. 3555

LAKÁS

Kétszobás lakás kiadó. Str. Sarmisegetuza 12. 3742

Kétszobás, modern, parkettás lakás belvárosi villaépületben olcsón kiadó. Ugyanott üzemeltetés és egyszobás, garconlakás. Str. Cosbuc 39.

Kiadó szep. 1.ől háromszobás, fürdőszobás, parkettás lakás. Str. Mărăsesti 44. 3702

Négyszobás lakás, fürdőszobával, újonnan festve, azonnalra is kiadó. Str. Goidu 12. 3698

Magánház, modern, háromszobás, kertes lakással kiadó. Érdeklődni: Strada Cantacuzino 63. alatt. 3692

Magánvilla, háromszobás, összkomfortos, azokivül kényelmes magánház, gazdasági épületekkel, nagy gyümölcsösrel kiadó, esetleg eladó Cím a kiadóban. 3713

II. emeleti, háromszobás, uccai lakás, újonnan festve, teljes komforttal, azonnalra is kiadó Str. Eminescu 21-23., volt Földes-palota. 3694

Különbejáratu, butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Str. M. Nicoară 12. 3723

Egyszobás lakás, előszobával, uirafestve, kiadó. Bul. Regele Ferdinand 12. 3729

Marospartli új villában, kétszobás összkomfortos erkélyes lakás kiadó. Avram Sadeanu 4. Doamna Balasa 16. Avramné. 3737

Különbejáratu, butorozott szoba kiadó, fürdőszobahasználattal. Str. Minervei 2. 3685

Kétszobás magas, száraz szuterénlakás minden mellékkeliséggel, magánházban azonnalra kiadó. Bul. Carol (Elisabeta) 4. 3742

Háromszobás lakás, teljes komforttal, központi fűtéssel, azonnalra kiadó. — Háromszobás lakás, teljes komforttal, központi fűtéssel, november 1-re kiadó, évi 36.000. — bérlet, minden mellékkeliséggel és fűtődíjjal együtt. — Négyszobás lakás előnyös ár mellett kiadó. Kálmánbérház, Piata Catedralei No. 5 3727

Központhoz különbejáratu, butorozott, parkettás szobák kiadók, az egyik közvetlen fürdőszobával kiadó augusztus 15-re. Str. Moise Nicoară 6. 3562

Egyszobás, fürdőszobás, kétszoba fürdőszobás és emeletes raktárhelyiség kiadó, Str. Moise Nicoară 9-11. 3608

Négyszobás, balkonos, összkomfortos lakás azonnal kiadó. Bul. Elisabeta 37. 3502

Kétszoba, konyhás és egyszoba, konyhás lakás kiadó. Ugyanott házesterpár kerestetik. Str. Mărăsesti 75. 3606

Ötszobás, összkomfortos lakás azonnal kiadó. Str. Moise Nicoară 9-11. 3667

Udvari, butorozott kis szoba azonnal kiadó. Str. Moise Nicoară 6. 3563

Földszinten háromszobás, összkomfortos lakás és egyszobás, elő- és fürdőszobás garconlakás november 1-re kiadó. Str. V. Goldis 9. 3563

Belvárosi háromszobás, fürdőszobás lakás augusztustól, vagy szeptembertől nagyon olcsón kiadó. Cím a kiadóban.

VETEL-ELADÁS

Öntöttvas fürdőkád, horganylamez fürdőkád önfűtővel, kiöntökagyló, jégszekrény, kétajtós, eladók. Cím a kiadóban. 3709

Veszek jó állapotban levő fürdőkályhát, kádát és mosdót, külön-külön is. Cimeket a kiadóba. 3706

Valódi perzsaszőnyeg eladó. Str. Eminescu 35. Bartha. 3708

Rendkívül olcsón eladók nőruhák, fekete kabát, butorok, háztartási cikkek. Cím a kiadóban.

Fotelágyat (Schöberl) megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 3716

Hat darab ebédlőszék, bőrülésű, magas támlájú, eladó. Cím a kiadóban. 3690

Középnagyságu márványbenget eladó. Str. Mocioni 23. 3736

Alig használt fürdőkád kályhával és réz függönytartók eladók. Calea Saguna 55. 3715

Antik butorabokat, régi porcellánokat, poharakat, keramikákat megvételre. Ajánlatot „Készpénzért” felígére a kiadóhivatálba kérek. 3711

Jókarban levő, olcsóbb ebédlő megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 3728

Egy alig használt Singer szillyesztős gép eladó. Cím a kiadóban. 3732

Veszek zománczott öntöttvas fürdőkádat, jó állapotban, hozzávaló kályhával. Str. Gheorghe Popa No. 10. 3735

2 és fél-3 HP vilánymotor, 3 fázisu, megvételre kerestetik. Str. Nicolae Grigorescu 5., Asztalos. 3739

Valódi rumburgi lenvászon jutányosan eladó. Minorita-palota, III, kapu ajtó 40.

Eladó 2000 kg. dió. Bul. Reg. Ferdinand 58. 3682

Jó állapotban levő Torpedo-irógép jutányosan eladó. Erd. tel. 11-04. 3683

Egy kombinált szekrény, hálószoba és konyhaberendezés olcsón eladó. Ugyanott egy mély gyermekkosci eladó Cal. Saguna 101. 3496

Valódi Purgly-dinnyét
és **Iriss jó gyümölcsöt**
Wagnernénál
vehet. Minorita templommal szemben

Brilliansüggő, egy és fél karát és brilliansgyűrű, 2 és fél karát eladó. Ienpo. Fischer Eliz-palota. 3547

Jókarban levő kisebb cserépkályhát megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

BRIKETT
téli beszerzésre kapható
FORUM fatütem, Central-mozi mellett

INGATLAN

Hattlakásos ház eladó elköltözés végett. Str. Dna Balasa 142. 3696

Ekserélném bucuresti-i új házamat aradival, 600.000 lei értékben. Cím a kiadóban. 3561

Str. Blanduziei-ben magánház; három szoba, cserépkályhák, fürdőszoba, nyári konyha, parkos udvar, kert, disznóól, részben adómentes, eladó. Cím a kiadóban. 3697

Strada Balasa- és Dorobanji-utca között
3 szobás, fürdő- és előszobás lakású ház
városi vízvezetés, melléképületekkel, pincével, előnyös árban 200 ezer leier eladó. Megbízott: **HATSCHKEK** Bul. Carol 46. — Telefon 2695.

Măderaton 3 kat, hold 1-a szőlő, négyszobás, fürdőszobás lakás, veranda, pince, kolna, teljes felszerelés, hordók, prések stb., 360.000 lei. Hatschek Ingatlanforgalmi iroda, Bul. Carol 46. tel. 26-95. 3676

Haász ingatlaniroda

Arad, Eminescu-utca 20-22. Telefon: 22-24. Alapított: 1919.

Centrum legértékesebb uccájában, kétemeletes, kifogástalan állapotban levő masszív ház, több 4, 3, 2, 1 szobás, összkomfortos lakásokkal, parkkal jó jövedelem, 4 millió 200 ezer. — Fehér Kereszt közelében emeletes, új ház 2, 3 szobás, összkomfortos lakásokkal 1 millió 300 ezer. — Centrumban emeletes, új ház, összkomfortos lakásokkal, 950 ezer. — P. Avram Iancu mellett jó ház, 4 üzlettel, lakással 10 százalékos jövedelemmel, 690 ezer.

11 kat, hold elsőosztályú föld Aradtól 5 kilométer távolságra, tanyával, gazdasági épületekkel, 50 ezer kat. holdként eladók. 3689

HATSCHKEK

Ingatlanforgalmi iroda Arad, Bul. Carol 46. (lakás ugyanott). Telefon: 26-95., előnyös árak ezekben!

4.000: főtéri üzletház közel a finansziarához, nagy jöv. — 3.800: belv. eliezelhető, 35 lakásos, cca 10 százalék jöv. — 3.500: színháznál, emeletes, 12. felerészben nagy lakás, modern összkomfort. — 3.300: renovált, nagytek. 1.ól beépített, n to 260 ezer jöv. — 2.600: piacnál elfelezhető föld, bérház, nagy telek, jó lakáselosztás. — 1.800: központban emeletes, összkomfortos lakások, 10 százalékos jöv., — 1.600: u. o. föld, sarokház (eszmei föld) 10 százalékos jöv. — 1.200: földi magasságú, 14 komplett lakás, nagy kert, jó jöv. — 1.000: lencu-terület emeletes sarokház, jobb összkomfortos, nagy, 8 kisebb lakás. — 950: Fehér Kereszt táján emeletes, 3 lakásos modern lakásokkal. — 900: vendéglő üzem, több fürdőszobás 4 kislakás, jó jöv. — 850: földi sarokház, 800 öf telek, ipari berendezésekkel, 4 sz., fürdősz., több kislakás, — 780: körüti, emeletes villa 3 lakás, — 700: Gloriánál félemeletes, 10 százalékos hozammal. — 680: kat. gimnáziumnál részben új, 2 lakásos, fürdőszobával. — 650: belv. főutvonalon, 2x3, 2x2, 2x1 sz., telj. lakás, elfelezhető, nagy front, telekárban. — 600: Uránia táján, 2 sz., fürdősz., több kislakás, jó jöv. — 560: Consistorului-uccánál félemeletes, 4 lakásos, nagy kert, 520: vilánegyedben főtér mellett, 22 m. front, 300 öf telek, több bérlemény, telekárban. — 500: centrumban 4 és 2 sz., közműves, pince. — 480: Mărăsesti-uccánál 3x2 sz., telj. lakás nagy saroktelek. — 450: 1x3, 2x2 sz., telj. lakás a vitorony táján. — 420: Seminariumnál 10 lakásos, 10 százalékos jöv. — 380: félemeletes, földi bérház, a Gloria-pálya táján, 300 öf telek, 7 bérlemény, 10 százalékos jöv. — 360: II. kertben 2 szlet, 2x2 sz., 2x1 sz., telj. lakás, — 320: belv. mellett 2 szlet, 3 lakás, nagy front, jó jöv. — 310: zverem-ör, házról félemeletes, új 4 sz., fürdősz., 4 kislakás, nagy kert. — 280: Sagunánál, 2 sz., fürdősz., vízvez., shone, kert. — 270: u. o. 3 lakás, 400 öf kert. — 260: állomásnál 1x2, 4x1 sz., telj. lakás. — 240: központhoz közel 3 sz., magánház. — 210: Sagunánál 5 lakás, 300 öf kert, beköthető vízvez., telekárban. — 180: a szerb templom táján 2 és 1 sz., telj. lakás, beköthető vízvez., kert. — 130: állomás táján 2 lakás, nagy kert. — Telkek. — Földek. — Szőlők. 3716

40 éve fennálló fűszerüzlet aug. 15-re családi okok miatt átadó, brevehatallással, Cimeket a kiadóba kérek. 3693

Magánház, kétszoba, konyha, előszoba és mellékkeliségekkel, 300 négyzetű gyümölcsösrel eladó. Str. Rahovei 35. 3709

Komoly tökével megfelelő üzletbe be-társulnék vagy vállalkozást finansziroznék. Ajánlatokat „Rentábilis” íseggel, re a kiadóba kérek. 3684

Vad gyümölcsfák, vadrózsafák, orgonafák beszerzését vállalom, felelősségre Cím a kiadóban. 3461

Tágas üzlethelyiség főutvonalon nagy raktárhelyiség és gabonarakár kiadók Reusz. Bul. Regele Ferdinand 55. 3731

Nagyobb pincelhelyiség kiadó Str. Emincopiei 21. szám alatt. Megbízott: dr. Parecz György ügyvéd, Str. Horia 9. 3717

Irodának, klubnak, műteremnek stb. igen alkalmas négyszobás helyiség a fő-tér legjobb helyén szeptember 1-ől kiadó A helyiség megtekinthető P. Avram Iancu 7., I. em. alatt. Bővebb felvilágosítás: dr. Szejlle Bul. Reg. Ferdinand 31. I. alatt. 3673

Irógépek, National-kasszák javítását, utányosan vállaljuk Erika főgépészkezel. Str. Alexandri 8. tel. 13-93 3566

Haas I.

Ingatlanforgalmi iroda. Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telek, földek, szőlők közvetítése minden árluko-zatban jutányos közveitlési díj mellett. 3653

Legújabb jelentéseink:

Ujabb francia-angol incidens két francia tankhajó erőszakos elkobzása miatt

XII. P us pápa nyilatkozata a nemzetek közötti ellentétek békés rendezéséről. Az orosz hadsereg keletafrikai győzelmeinek jelentősége

Beyruth. Az angolok a „Mentomer” és a „Roxan” nevű francia petroléum tartályhajókat, melyeket a legyverszűnet értelmében Németországnak kellett volna átadni, elkobozták és Port-Szudánba irányították, hogy ott teljesítsenek szolgálatot az angol flotta keretében. A francia hajók parancsnokai tiltakoztak az erőszakos eljárás ellen.

Brit-Szomália sorsa az olasz gyarmati hadsereg kezebe került

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség közli, valahonnan Olaszországból a következő 62. számú főhadiszállási hadijelentést: „Biztos forrásból megállapítható, hogy légi egységeink által augusztus 1-én végrehajtott bombatámadás folyamán a „Resolution” nevű brit sorhajó súlyosan megrongálódott, különösen a hajó orrán levő torony. Ezenkívül egy torpedóromboló is súlyosan megsérült. Északafrikában eredményesen bombáztuk a Mara Marsa—Matruh közötti vasutvonalat, ugyszintén bombatámadásokat intéztünk gépesített csapatösszevonások és a Sidi-Barran-i állások ellen. Keletafrikában csapataink erőteljes menetelés eredményeképpen elfoglalták Aduaja községet és túl is haladtak rajta. Brit-Szomália területén. Légi haderőnk támadást intézett a berberai kikötő és légítámaszpont ellen, a bombák egy hadihajót eltaláltak és két ellenséges repülőgépet felgyújtottak a földön. Ellenséges motorizált egységek bombázták Bunát. Az ellenség légihadereje jelentő-

sebb eredmény nélkül repülést végzett Harrar, Massaua és Gura felett.

Athén. (tp.) Kairóból érkezett jelentés arról számol be, hogy angol hadihajókat vontak össze a Vörös-tengeren és több angol torpedórombolót az adeni öbölbe küldtek. Mindkét vidéken fokozzák az angol tengeraltjárók elleni vadászatot, tekintettel arra, hogy az említett tengerekben az olasz haditengerészet jelentős sikereket ért el.

Az angol légügyi főparancsnokság Afrikából jelenti, hogy angol repülők Bruck kikötője előtt ellenséges hajókat bombáztak és egy hajót felgyújtottak. „Egyik pilótánkat — aki augusztus 1-én lezuhant — csapataink állásainkba hozták vissza. Keletafrikában Hargeisa-Tugarkan vonalon bombáztunk olasz állásokat. Massaua elleni támadásunk során kaszárnyák mellett épületeket romboltunk szét. Adaga mellett lelőttünk egy olasz gépet. Délafrikában Negnelti repülőterén több földön levő ellenséges gépet pusztítottunk el és rongáltunk meg.”

XII. Pius pápa:

Békés uton kell megoldani a nemzetek közötti ellentéteket

Vatikánváros. Bolívia új szentszéki követe ma mutatta be megbízólevelét XII. Pius pápának. A Szentatya spanyolnyelvű beszédben üdvözölte az új követet és hangsúlyozta, hogy a Szentszék váltig azt vallotta és hirdeti most is, hogy az emberek és a nemzetek közötti függő kérdéseket békés uton kell megoldani.

Japán csapatok partraszállása Hainan partján

Tokio. Hivatalosan jelentik, hogy a japán blokádnak első tevékenysége a japán csapatoknak Hainannál történt partraszállása volt, hol nyomban harcba elegyedtek a kínai egységekkel.

Az Asahi című lapnak adott nyilatkozatában Matsuoka japán külügyminiszter kijelentette, hogy Anglia határozata, amely szerint visszavonja csapatait Kínából a rendkívül súlyos nemzetközi helyzet következménye, annak a helyzetnek, amelyben jelenleg Anglia van és amely nem engedi meg, hogy másként cselekedjék.

A DNB. jelenti ezzel kapcsolatosan: A brit

Az USA nem vonja vissza távolkeleti csapatait

Washington. (Rador.) A DNB jelenti: Az Egyesült-Államok kormánya Ghormley ellentengernagyot két haditengerész kíséretében Londonba küldte, mint különleges katonai megfigyelőt. Kijelentés hangzott el, amely szerint az ellentengernagy Roosevelt elnök személyes rendelkezésére utazott Anglia fővárosába és azt hiszik, hogy a különleges bizottság kiküldése révén az USA kormánya a legjobb forrásból kíván tájékozódni a háború eseményeiről.

A Stefani-iroda jelenti: Sumner Welles külügyi államtitkár kijelentette, hogy az USA kormánya nem kívánja távolkeleti csapatait visszavonni, bár a brit hadihajóhad visszavonult. A külügyi államtitkár hozzáfűzte ehhez, hogy az amerikai kormány nem tette vizsgálat tárgyává a Japán iránti politikája megváltoztatásának lehetőségét, valamint, hogy a repülőgép-benzin kivitelei tilalmát nem vonják vissza.

A francia aranykészlet sorsa

Washington. (Rador.) A DNB jelenti: Morgen Chau pénzügyminiszternek a francia követelé-

helyőrségeknek Kína területéről való visszavonását a japán sajtó mint Nagybritannia újabb súlyos tekintély csorbulását könyveli el. A japán lapok „Utolsó mesterséges kísérlet-ről” beszélnek, amelynek célja a Japánnal való újabb kapcsolatok helyreállítása és a London által alkalmazott intézkedések Nagybritannia helyzetének romlását jártják. A Hoshi Simbum megállapítja, hogy Japán külügyminiszterének álláspontját a legcsekélyebb mértékben sem befolyásolja az Anglia által alkalmazott intézkedés. Az mondható, hogy Anglia helyzete oly súlyos, hogy nem volt más megoldás számára.

sek ügyében mondott beszédét úgy tekintik, mint kivézető megoldást a francia kormány elismerésével kapcsolatos probléma ügyében: miképpen használhatja fel a Pétain kormány ezeket a követeléseket anélkül, hogy Amerika által nem kívánatosnak talált célok szolgálatába állítsa az összegeket. Az USA háborús tartozások biztosítékaként visszatartja a követeléseket, amelyeknek összege eléri a 4,2 milliárd dollárt. Így tehát az amerikai francia vagyont a háborús

Kiterjesztik a statáriális eljárást Magyarországon

Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny vasárnap reggel megjelenő számában nagyfontosságú rendelkezés jelenik meg a már eddig érvényben lévő statáriális eljárások kiterjesztéséről. Az új rendeletek szerint a statáriális eljárás alá kerülnek az alábbi bűncselekmények:

1. Felségsértés, hűtlenség, lázadás, vagy ezek kísérletei, felbujtás és rá való szövetkezés útján.

tartozások biztosítására lefoglalhatják. A francia aranykészlet egy részét Bullit, az USA párisi nagykövete még a német csapatoknak Párisba történő bevonulása előtt biztonsgába helyezte. Ezt az aranykészletet, amelynek értéke meghaladja a 3000 millió dollárt, tengeren szállították Amerikába.

Küszöbön áll a németek angliai partraszállása? . .

Isztambul. Erköltett török tábornok a Son Posta című török lapban arról ír, hogy a németek angliai partraszállása küszöbön áll. A tengelyhatalmak támogatása totális jellegű lesz és míg a németek a szigetországot támadják meg, addig Olaszország Afrikában mér döntő csapást az angol világhírodalomra.

A német főhadiszállás jelenti: Egy tengeraltjárók elsüllyesztett egy 9010 tonnás fellegyverzett angol gőzöst. Légierőnk folytatta tevékenységét és Rechesterben egy robbanóanyaggyárat, Favershamban, Newcastleban és Chathamban fontos üzemeket és katonai berendezéseket támadott eredménnyel. Angol gépek Északfranciaország, Északbelgium, Hollandia és Németország felett repültek el, támadásaik során több polgári személy megsérült és lakóházak rongálódtak meg. Egy ellenséges gépet lelőttünk. A légvédelmi német ütegek eddig 1500 ellen-séges gépet lőttek le.

Az elárult Gibraltár

Algeciras. A három angol torpedóromboló tegnap elhagyta Gibraltárt és a Földközi-tenger keleti részére indult, ma újabb hadihajók az Atlanti-óceánra mentek, úgy hogy Gibraltárban néhány kereskedelmi hajó, egy hadihajó és egy óriáscsirkáló, két torpedóromboló, két segédcsirkáló és néhány kisebb hajó maradt. Itt horgonyoz azonkívül 22 különböző nemzetiségű kereskedelmi hajó. Egy ismeretlen nemzetiségű repülőgép bombával ma több hajót megrongált Gibraltárban.

A gibraltári hivatalos lap közli, hogy Anglia a francia megnevezett területeket, Algirt és Francia-Marokkót ellenséges területnek tekintti. Ugyancsak gibraltári jelentés számol be arról, hogy szombat reggel újabb 1200 embert távolítottak el a városból.

A francia kormány új intézkedése

Genf. Vichyből érkezett jelentés szerint Pétain tábornagy elnöke alatt összeült a francia minisztertanács, mely elhatározta az összes előállatok összeírását. A minisztertanács ugyanakkor jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, amely a titkos társaságok működését egész Franciaország területén végérvényesen bejelenti.

A francia kormány törvényjavaslatot hagyott jóvá, melyben az 1939 novemberében 15 százalékban megállapított kivételes adókulcsot 5 százalékra csökkentette.

A francia kormány a Djibuti-i kivételes katonai törvénysszék működését megszüntette.

Az USA nem vásárolja fel Dél-amerikai terményfelesleget

NEWYORK. Az USA beavatott kormánykörök szerint elállt attól a tervétől, hogy a délamerikai államok óriási mennyiségű termény- és egyéb feleslegét átvegye, nehogy azok az európai fogyasztópiaconra juthassanak.

Magyar-bolgár és bolgár-magyar kereskedelmi kamara alakul

Szófia. Bulgária és Magyarország között a gazdasági kapcsolatok olyan mértékben megéledtek, hogy a közeljövőben Budapesten, illetve Szófiában vegyes magyar-bolgár, illetve bolgár-magyar kereskedelmi kamara alakul.

Itt írjuk meg, hogy Göring Hermann, a birodalom tábornagya, aki a németországi keleti vásár elnöke, a következőket nyilatkozta:

— A legutóbbi idők förténelmi eseményei új hivatást szabtak ennek a hagyományos német kereskedelmi megmozdulásnak, amelynek célja a német kelet és észak felé irányuló kereskedelmét és kivitelét előmozdítani. Ez a célkitűzés jelentőségében fokozódott, mióta Európa keletén új gazdasági rend alakult ki és annak következtében, hogy Szovjetországossal megéledtek kapcsolataink.

2. Az állami és társadalmi rend védelmére szóló törvény rendelkezéseinek megsértését kimerítő bűncselekmények továbbá

3. A honvédelem érdekeit veszélyeztető bűncselekmények, vagy azok kísérletei.

A statáriális eljárás kiterjesztésének új rendelkezései már vasárnap reggeltől kezdve életbe lépnek.